

**MAAILMA-KUORON ENSIMMÄISEN POLVEN MAAHANMUUTTAJALAULAJIEN
KOKEMUKSIA KOTOUTUMISPROSESSISTA SEKÄ KUOROTOIMINNAN
MERKITYKSESTÄ**

Niklas Taanila
Maisterintutkielma
Musiikkikasvatus
Musiikin, taiteen ja
kulttuurintutkimuksen laitos
Jyväskylän yliopisto
Syyslukukausi 2020

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta	Laitos Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä Niklas Taanila	
Työn nimi Maailma-kuoron ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajien kokemuksia kotoutumisprosessista sekä kuorotoiminnan merkityksestä	
Oppiaine Musiikkikasvatus	Työn laji Maisterintutkielma
Aika Syyskuu 2020	Sivumäärä 61 Sivua + 3 Liitettä (9 Sivua)
Tiivistelmä <p>Kuorolaulaminen on suosittu harrastus, jonka vaikutuksia ja merkityksiä on tutkittu paljon. Eri tutkimuksissa kuoroharrastuksen on huomattu muun muassa synnyttävän sosiaalista pääomaa, toimivan hyvänä alustana läheisten sosiaalisten suhteiden luomiselle sekä lähentävän eri kulttuuritaustoista tulevia ihmisiä keskenään. Yhtenä sytykkeenä tälle tutkimukselle toimi se, että olin kiinnostunut kuoron mahdollisuuksista tuoda yhteen eri kulttuurisista taustoista tulevia ihmisiä.</p> <p>Maahanmuuttajien määrä Suomessa on ollut nousussa viimeisen kolmenkymmenen vuoden ajan, mutta aikuisten maahanmuuttajien kokemuksia kuorossa laulamista ei ole juuri tutkittu. Tässä tutkimuksessa olen selvittänyt puolistrukturoitujen teemahaastattelujen avulla, kuinka helsinkiläisen Maailma-kuoron kolme maahanmuuttajalaulajaa ovat kokeneet kuoroharrastuksensa ja millaisia merkityksiä sekä vaikutuksia Maailma-kuoron toimintaan osallistumisella on ollut heille. Haastatteluissa korostuivat haastateltavien kokemukset omista kotoutumisproesseistaan sekä Maailma-kuorosta sosiaalisena ja musiikillisena yhteisönä. Erityisesti Maailma-kuoroon kohdennetuissa tutkimuksissa kerrottiin kuoron eri osa-alueiden koetuista merkityksistä ja vaikutuksista. Tutkimuksen teoreettisina viitekehyksinä toimivat kotoutumisen ja sosiaalisen pääoman käsitteet.</p> <p>Haastateltavat ovat olleet suhteellisen hyvässä asemassa muuttaessaan Suomeen, ja he olivat haastatteluhetkellä melko tyytyväisiä sen hetkiseen kotoutumistilanteeseensa. Maailma-kuorossa laulamista koettiin olevan kotouttavia vaikutuksia. Maailma-kuoron avoimessa ilmapiirissä koettiin olevan tilaa oppimiselle, itsensä toteuttamiselle ja verkostojen luomiselle. Yhteisö ja sen johtaja ovat kannustaneet osallisuuteen ja yhdessä tekemiseen. Tällainen ympäristö antaa erinomaisen tilan kotoutumiselle ja integraatiolle akkulturaatiostrategiana.</p> <p>Maailma-kuoro on haastatteluhetkellä kaikille kolmelle merkittävä harrasteyhteisö heidän arjessaan. Erityisesti yhdessä laulamista nautitaan. Haastateltavat kokivat Maailma-kuorossa laulamisen lisänneen heidän itseluottamustaan sekä antaneen useita onnistumisen ja ilon kokemuksia. Kuoron ilmapiiri koetaan yhteisöllisyyttä edistäväksi. Maailma-kuoro nähdään hyvänä paikkana tutustua kuorokavereihin, joiden joukosta on löytynyt myös merkityksellisiä ihmissuhteita. Muiden kuorolaisten kanssa ei kuitenkaan vietetty paljoa aikaa kuoron ulkopuolella. Osa haastateltavista koki yhteisöllisyyden osittain edistävän myös yhteisösuorituksia, kuten yhteisimprovisointia ja esiintymisiä.</p>	
Asiasanat – Maailma-kuoro, kuoro, maahanmuuttaja, monikulttuurisuus, kotoutuminen, sosiaalinen pääoma	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.	

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Faculty Humanities and Social Sciences	Department Department of Music, Art and Culture Studies
Author Niklas Taanila	
Title A Case Study of the Views and Experiences of Immigrant Singers in Maailma-Kuoro Choir on Their Integration Process and the Choir as a Whole	
Subject Music Education	Level Master's Thesis
Month and year September 2020	Number of pages 61 + 3 appx. (9 pages)
<p>Abstract</p> <p>Choral singing is a popular leisure activity in Finland. There is plenty of research on the impact of choir singing on the singers. The studies have shown, for example, that participating in a communal choir as a hobby can create social capital as a by-product. A choir can also serve as an excellent platform for networking and creating meaningful relationships. Previous research in South Africa has indicated that choral singing can facilitate building better relationships with fellow choir members of different races, cultures and language backgrounds.</p> <p>The number of immigrants in Finland has been growing for the past 30 years. During this time, the integration of immigrants has been a popular subject in social studies in Finland. However, there is very little domestic research on adult immigrant choir singers in Finland. For this study I interviewed three choir singers of a Helsinki based choir Maailma-kuoro, using a semi-structured themed interview in which the interviewees shared their personal views and experiences on their choir as a social and musical collective. They also discussed their experiences of the implications of singing in Maailma-kuoro, and the different perspectives choir singing had on them. One of the focuses of the investigation was their integration process. The theoretical framework of this study is built on the concepts of integration and social capital.</p> <p>The results show that all interviewees are fairly satisfied with the state of their integration process in general, and they felt that singing in Maailma-kuoro has aided their integration process to some extent. The open atmosphere in Maailma-kuoro has created a space for learning, self-fulfillment and social networking. Moreover, both the community and the choral director encourage singers in being active members of the group. This type of environment is known to support integration as an acculturation strategy.</p> <p>Maailma-kuoro is an important community for the interviewees, even though they reported not spending much time with choir members outside the choir. Singing together in particular is perceived as enjoyable. Furthermore, singing in Maailma-kuoro has provided multiple experiences of achievement improving self-esteem. The choir is seen as a relatively easy place to mingle with fellow choir members. All singers reported finding a few meaningful relationships within the choir. Some felt that the sense of community in Maailma-kuoro promoted the group's ability to perform better in situations such as improvisation or artistic performance.</p>	
Keywords – Maailma-kuoro, choir, immigration, multiculturalism, integration, social capital	
Depository University of Jyväskylä	
Additional information The originality of this thesis has been checked using the Turnitin OriginalityCheck service.	

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	5
2	MAAILMA-KUORO	8
3	AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA	10
3.1	Kuoroharrastuksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin yhteys	10
3.2	Kulttuurit ylittäviä kuorotutkimuksia.....	12
4	TEOREETTINEN VIITEKEHYS	17
4.1	Kotoutuminen Suomeen.....	17
4.2	Sosiaalinen pääoma	21
5	TUTKIMUSASETELMA	24
5.1	Tutkimuskysymykset.....	24
5.2	Tutkimusmenetelmä	25
5.3	Aineiston keruu	27
5.4	Aineiston analyysi	29
5.5	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	31
5.6	Tutkijan rooli.....	34
6	TULOSTEN ESITTELY	35
6.1	Kotoutumisen taustat ja Maailma-kuorosta riippumaton kotoutuminen	35
6.1.1	Charuta	36
6.1.2	Ines	37
6.1.3	Nora.....	38
6.2	Kuoroon hakeminen ja musiikillinen tausta	39
6.3	Sosiaalisuus, vuorovaikutus ja yhteisöllisyys	40
6.3.1	Yhteisön jäsenenä vaikuttaminen.....	43
6.4	Musiikillinen ilmaisu ja laulaminen.....	44
7	TULOSTEN TARKASTELU	47
7.1	Sosiaalinen pääoma, yhteisöllisyys ja kokonaisvaltainen hyvinvointi	47
7.2	Kotoutuminen ja monikulttuurinen ympäristö	49
7.3	Kuorossa vaikuttaminen	51
8	POHDINTAA	54
	LÄHTEET	58
	LIITTEET	62

1 JOHDANTO

Enemmän kuin osiensa summa. Tämä matemaattinen mahdottomuus toteutuu kokemukseni mukaan hämmästyttävän useassa kuorossa. Kun kuorolaiset antavat omaa innostustaan ja panostaan musiikille, voidaan tulkinnallisesti saavuttaa yhdessä jotain, mihin kukaan ei yksin ylittäisi. Yhteisönä kuoro voi ylittää haastaviakin esteitä, kun yhteisöllä on tarpeeksi tahtoa ja työkaluja yhdessä kehittymiseen. Tutkimuksissa kuorolaulu koetaan usein tärkeäksi harrastukseksi, mutta itse lauluryhmästä muodostuu myös usein laulajilleen heidän tärkein harrasteyhteisönsä. (Louhivuori, Salminen & Lebaka 2005, 85–90). Kuorolaulamisella koetaankin usein olevan yhteisöllisyyttä edistäviä ominaisuuksia (Louhivuori et al. 2005; Barnett 2007; Van As 2011). Tällä yhteisen tekemisen ja laulamisen synnyttämällä yhteisöllisyydellä puolestaan voi olla kauaskantoisia positiivisia vaikutuksia esimerkiksi hyvinvoinnille (Johnson, Louhivuori & Siljander 2017).

Joskus tulee vastaan elämänvaiheita, esimerkiksi muuton yhteydessä, kun tarvitsemme uusia yhteisöjä ja yhteisöllisyyttä selvitäksemme uudesta arjesta. Omalla kohdallani kävi näin, kun aloitin musiikkikasvatuksen korkeakouluvaihtoni Hollannissa syksyllä 2013. Olin oppiaineryhmäni useista kymmenistä opiskelijoista ainut ei-hollanninkielinen opiskelija, ja kaikki kurssini pidettiin pääsääntöisesti hollanniksi. Uusi kieli, uudet ihmiset ja vieras toimintakulttuuri veivät opintojen alussa valtavasti voimia. Neljän vaihdossa viettämäni kuukauden aikana ehdin kuitenkin luoda useita merkittäviä ystävyysuhteita, omaksua hollannin kielen alkeet ja tutustua monipuolisesti maan kulttuuriin. Koin, että minut hyväksyttiin omana itsenäni osaksi laitoksen yhteisöä. Jälkeenpäin ajatellen uskon, että yksi tärkeä syy nopealle uuteen maahan asettumiselleni oli useat koulun järjestämät kuoroprojektit. Kuorolaulun vahvuus yhteisöllisyyden luomisessa tiedostettiin oppilaitoksen opintosuunnitelmassa. Oman kokemukseni mukaan kuorolaulamisen avulla tutustutettiin uusia opiskelijoita keskenään yli oppiainerajojen, mutta sen avulla myös vahvistettiin opiskeluryhmien yhteisöllisyyttä. Muutettuani takaisin Suomeen näin kuoroharrastuksen uudessa valossa. Samoin oma kokemukseni ulkomailla asumisesta sai minut kiinnostumaan enemmän maahanmuuttajien keinoista asettua maahan ja löytää itselleen merkityksellisiä yhteisöjä.

Vaihtovuoteni inspiroimana halusin koota kandidaatintutkielmassani kirjallisuuskatsauksen maahanmuuttajakuorolaisten kokemuksista siitä, mitä vaikutuksia kuoroharrastuksen on. Jouduin kuitenkin luopumaan ajatuksesta, kun kovasta yrityksestä huolimatta en onnistunut millään löytämään tarpeeksi tutkimuskirjallisuutta maahanmuuttajakuorolaisista. Päädyin tekemään tutkielmani yläkoulun musiikinopetuksesta osana maahanmuuttajanuorten integraatiota. Maahanmuuttajakuorolaisiin kohdistuneen tutkimuksen olemattomuus sai minut kuitenkin entistä vakuuttuneemmaksi aiheen tutkimisen tärkeydestä. Kuoroharrastuksella voisi olettaa olevan positiivisia vaikutuksia maahanmuuttajan elämään. Maahanmuuttoon ja kotoutumisprosessiin voi liittyä useita stressiä aiheuttavia tekijöitä, kun uudessa ympäristössä vanhat arkeen sidotut tutut tavat, normit tai arvot eivät enää päde (Schubert 2013, 63). Kuorolaulamisella on taas havaittu olevan stressiä lievittäviä ja mielialaa kohentavia vaikutuksia (Fancourt et al. 2016, 1). Ystävyysuhteiden solmiminen valtaväestön edustajien kanssa maahanmuuton alkuvuosina on huomattu vaikuttavan positiivisesti maahanmuuttajan kotoutumiseen (Schubert 2013, 65). Kuoroharrastuksella taas on koettu olevan positiivisia vaikutuksia kulttuurienvälisen ihmissuhteiden luomisessa sekä ennakkoluulojen hälventäjänä (Van As 2009; Van As & Lissard 2014).

Lähdin etsimään tätä tutkimusta varten kuoroja, joissa olisi laulajina sekä suomalaistaustaisia että ensimmäisen polven maahanmuuttajia. Minua kiinnostivat kuorot, joissa maahanmuuttajalaulajilla olisi samassa yhteisössä kontakteja muihin maahanmuuttajiin, mutta myös suomalaisessa kulttuurissa kasvaneisiin. Vähintään kolmen maahanmuuttajalaulajan löytäminen samasta kuorosta oli aluksi työlästä. Löysin kuitenkin lopulta netin kautta helsinkiläisen Maailma-kuoron. Juteltuani kuoron johtajan ja perustajan Saara Ruuskan kanssa puhelimesta heräsi kiinnostukseni kuoroa kohtaan enemmän. Kuoron monikulttuuriset arvot, lyhyt mutta värikäs historia, monikulttuurinen ohjelmisto sekä kuorolaisten kansainvälisyys herättivät mielenkiintoni. Sain luvan kysyä kuorosta haastateltavia ja haastattelin tätä tutkimusta varten kaikki kolme vapaaehtoisesti haastateltavaksi ilmoittautunutta ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajaa. Minua kiinnosti, miltä Maailma-kuoron Suomeen muuttaneista laulajista tuntuu laulaa kuorossa ja miten heidän kotoutumisprosessinsa on sujunut. Halusin myös kuulla, mikä harrastuksessa koetaan positiiviseksi tai negatiiviseksi, miksi kuoroon on haettu ja minkälaisia musiikillisia ja sosiaalisia ulottuvuuksia kuoroharrastus

on antanut. Toivoin kuulevani myös, mitä kuorolaiset arvostavat Maailma-kuorossa, ja mitkä seikat he tuntevat vähemmän merkittäviksi. Näiden teemojen pohjalta toteutin jokaiselle haastateltavalle henkilökohtaiset puolistrukturoidut teemahaastattelut, joissa oli osittain fenomenologis-hermeneuttinen ote.

Fenomenologis-hermeneuttinen lähestyminen on nähtävissä myös haastattelujen analyysissä. Analysoin haastattelut laadullisen sisällönanalyysin menetelmiä käyttäen. Peilaan analyysin tuloksia tämän tutkimuksen teoreettisten viitekehysten valossa luvussa 7. Tutkimukseni teoriaosuus koostuu aihepiirin aikaisemmista tutkimuksista sekä tulosten kannalta olennaisten kokonaisuuksien määrittelystä ja taustoittamisesta: sosiaalisesta pääomasta sekä kotoutumisesta. Kotoutumista lähestyn erityisesti akkulturaatiostrategioiden ja Berryn (1997) akkulturaatiostrategiamallin kautta. Berryn akkulturaatioprosessia kuvaava malli on suosittu alan tutkijoiden keskuudessa, ja se esitellään usein, kun kirjoitetaan kotoutumisesta tai integraatiosta (mm. Schubert 2013; Liebkind 2001). Alaluvussa 4.2 nostan lyhyitä otteita kandidaatintutkielmastani (Taanila 2017) taustoittamaan integraatiota. Näin tehdessäni viittaan kuitenkin aina sekä alkuperäisiin lähteisiin että kandidaatintutkielmaani. Sosiaalisen pääoman termiä lähestyn pääasiassa terveyden tutkija Markku T. Hyypän ja sosiologi Petri Ruuskasen näkemysten kautta. Erityisesti Hyypä esittelee tutkimuksissaan kuoron ja kuoron kaltaisten yhteisöjen suhdetta sosiaalisen pääoman synnyttämisessä. Tuon esille myös termin historiaa sekä kriittistä katsantoa sosiaalisen pääoman tutkimusta kohtaan.

Suomessa asuvien ulkomaalaisten kansalaisten määrä on kymmenkertaistunut vuosina 1990–2019 (Tilastokeskus). Mielestäni on tärkeää kuunnella tämän suuren, mutta julkisessa keskustelussa hiljaisen ryhmän jäseniä edes tutkimuksen kautta. Tutkimukseni on tapaustutkimus Maailma-kuoron kolmen maahanmuuttajalaulajan kotoutumisprosessista sekä Maailma-kuorossa laulamisen merkityksistä ja vaikutuksista. Tutkimustuloksia eikä tulosten tulkintoja voi tapauksen ainutlaatuisuuden vuoksi yleistää. Toivon silti, että tutkimukseni voisi herättää lukijansa pohtimaan kuoroharrastuksen mahdollisuuksia sillanrakentajana eri taustoista tulevien ihmisten välille. Samoin toivon, että tämä tutkimus voisi lisätä ymmärrystä kuorolaulun monikäyttöisyydestä ja mahdollisesti toimia jollekin kipinästä tutkia lisää kuorossa laulavien maahanmuuttajien asemaa, kokemuksia ja näkemyksiä.

2 MAAILMA-KUORO

Tapaustutkimukseni haastatteluaineisto koostuu kolmen Maailma-kuoron ensimmäisen polven maahanmuuttajajäsenen haastatteluista. Lisäksi haastattelin kuoron taiteellista johtajaa Saara Ruuskaa saadakseni lisätietoa kuorosta. Maailma-kuorosta ei ole tehty aikaisempaa kirjallisuutta tai tutkimusta, joten tämän luvun tiedot ovat peräisin kuoron taiteellisen johtajan Saara Ruuskan keväällä 2018 toteutetusta suullisesta haastattelusta sekä kuoron omilla nettisivuillaan julkaisemasta kuoron perustamisasiakirjasta ”The Constitution of the Maailma-kuoro Edition 2011”. Kyseinen asiakirja on laadittu aikoinaan kuoron yhdistyksen perustaneiden henkilöiden toimesta, ja se löytyy kokonaisuudessaan tutkimuksen liitteistä. Siinä avataan Maailma-kuoron filosofiaa ja arvoja, kuoron hallituksen vastuualueita sekä kuoron sääntöjä. Tuon lähteen esille viittaamalla joko haastatteluun (Ruuska 2018) tai asiakirjaan (Liite 1).

Maailma-kuoro on syksyllä 2010 perustettu Helsingissä toimiva naiskuoro. Vuonna 2018 kuoro on ohjelmistoltaan ja jäsenistöltään monikulttuurinen, yli kolmenkymmenen naisen yhteisö, joka harjoittelee ja konsertoi aktiivisesti. Sen ohjelmisto koostuu pitkälti maailmanmusiikista ja useamman eri maan kansanmusiikista. Vuosien varrella kuoro on esittänyt musiikkia muun muassa Venäjältä, Bulgariasta, Suomesta, Itä-Euroopasta ja eri afrikkalaisista kulttuureista. Moni kuoron ohjelmiston kappaleista on sovitettu ”mittatilauksena” Maailma-kuorolle, jotta kuoro pääsisi esittämään vahvuuksiaan ja samalla kehittymään sovitusten asettamien haasteiden mukana. Kuoronjohtaja Ruuska nostaa esiin kuoron rikkaan ja vahvan soundin kuvaillessaan kuoron erityispiirteitä. Kovan työn, monikulttuurisen ohjelmiston, työpajojen sekä CVT-tekniikkaan tutustumisen myötä kuorolle on kehittynyt monipuolinen ilmaisuvoima.

Maailma-kuoron taiteellisena johtajana on alusta asti toiminut sitä perustamassa ollut kuoronjohtaja, muusikko sekä pedagogi Saara Ruuska. Toteutin tutkimushaastattelut laulajille loppukevästä ja alkukesästä 2018. Haastatteluja edeltäneen laulukauden 2017–2018 Ruuskan sijaisena toimi kuoronjohtaja, laulunopettaja ja äänenkäytön ohjaaja Raija Silfverberg. Kuoro kuitenkin pääsi osallistumaan myös Ruuskan johtamaan kuorokonserttiin kevätkaudella 2018. (Ruuska 2018.)

Maailma-kuoron perustamisessa oli sattumaa mukana. Ruuska sattui syksyllä 2010 helsinkiläisessä ravintolassa samaan pöytään monikulttuurisen ystäväporukan kanssa. Kuultuaan, että seurueen jäsenillä oli lauluyhtye, Ruuska teki aloitteen yhteistyöstä, ja muutaman viikon päästä reilu kymmenen hengen lauluryhmä kerääntyi yhteen harjoittelemaan Ruuskan johdolla. Ryhmä kasvoi vähitellen, Ruuska sai apurahaa sovitus- ja johtamistyöhön ja kuoro rekisteröityi yhdistykseksi. Kuoro esiintyi Maailma kylässä -festivaaleilla ja Savoy-teatterissa rasismia vastaisena päivänä. Vähitellen toiminta laajeni, ja Maailma-kuoro alkoi pitää omia esityksiä. (Ruuska 2018.)

Kuoron toimintakielinä ovat englanti ja suomi, mutta kuorolaisten laajempaa kieliosaamista on käytetty muun muassa kappaleiden sanojen kääntämisessä ja tulkinnassa (Ruuska 2018). Kuoro haluaa tukea moniäänisyyttä Suomessa musiikin keinoin. Esiintymisissä ja konserteissa on usein ollut kansainvälisiä ja monikulttuurisia elementtejä alusta lähtien. (Liite 1.) Kuoron arvopohjaan kuuluu Ruuskan mukaan monikulttuurisuuden ja tasa-arvon edistäminen. Perustamisasikirjassa (Liite 1) lauluyhteisön tarkoitus ja päämäärä muotoillaan seuraavasti: ”We aim to bring women together from different countries to sing and to be a source of spiritual uplifting, through singing folk music around the world.” Ruuska arvioikin, että Maailma-kuoro pystyy musiikillisella toiminnallaan näyttämään, minkälaisia etuja ja kulttuurista rikkautta monikulttuurisuudella voidaan yhteiskuntaamme tuoda (Ruuska 2018).

3 AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA

Tässä luvussa esittelen sekä kotimaisia että kansainvälisiä kuorotutkimuksia ja tieteellisiä näkökulmia, jotka auttavat ymmärtämään tutkimukseni kontekstia. Valaisen tieteellistä näkökulmaa kuorolaulun yhteydestä hyvinvointiin ja sosiaaliseen pääomaan. Käyn myös läpi kuorotutkimuksia, joissa kuorossa laulamista tarkkaillaan monikulttuurisesta näkökulmasta.

3.1 Kuoroharrastuksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin yhteys

Terveyden tutkija ja neurologian erikoislääkäri Markku T. Hyypä on kirjoittanut useita tieteellisiä kirjoja yhdistystoiminnan, taideharrastusten, kulttuurin, yhteisöllisyyden, terveyden ja hyvinvoinnin välisistä rajapinnoista. Useissa teoksissaan hän suosittelee vahvasti kuorolaulamista ja kehuu kuoroharrastuksen sosiaalista pääomaa kerryttävää ja terveyttä edistävää luonnetta (mm. Hyypä 2002a; Hyypä 2002b; Hyypä 2005; Hyypä 2013; Hyypä & Liikanen 2005). Kuoron terveyttä edistävää luonnetta saattaa olla helpompi ymmärtää, kun terveyden näkee holistisena kokonaisuutena, eikä niinkään vain sairauden puuttumisena. Hyypän mukaan nykyaikaisessa terveystieteessä terveys on henkistä, fyysistä ja sosiaalista tasapainoa suhteessa ihmisen elämän tavoitteisiin. Terveys taas on hyvinvoinnin tila. Vaikka kulttuurin ja taiteen tiedetään vaikuttavan myönteisesti ihmisen hyvinvointiin, on näiden kolmen aspektin yhteen sovittaminen tieteellisesti kuitenkin vaativa tehtävä. (Hyypä & Liikanen 2005, 13.)

Nykyään terveyttä käsitellessä korostetaan ihmisen omien voimavarojen rinnalla myös ihmisyhteisön voimavaroja (kuten kulttuuria ja taidetta). Pohjoismaiden terveysohjelmissa pyritään vaikuttamaan terveyteen ennaltaehkäisyyn avulla. Ohjelmilla pyritään ylläpitämään ja vahvistamaan terveyttä suojaavia tekijöitä yhteisön sisältä kumpuavien voimavarojen toteuttamisella yhteisön jäsenten omatoimisen osallistumisen myötä. (Hyypä & Liikanen 2005, 13–15.) Tulkitsen tätä niin, että esimerkiksi kuoron perustaminen, mielekkääksi koettujen laulujen laulaminen ja luottamuksellisen ilmapiirin luominen harrastuksen sisälle voisi toimia hyvänä tapana ottaa käyttöön yhteisön omia voimavaroja. Esimerkiksi kuorossa tapahtuva

yhteisöllisyys ja ihmisten keskinäisen luottamus voivat toimia hyvänä alustana terveyden vahvistamiselle (Hyypä 2002b, 49). Hyvinvointia edistävä sosiaalinen pääoma tarvitsee juuri luottamuksellisista ja yhteisöllistä tilaa kasvaakseen. Kuoroon osallistuminen voi lisätä ryhmän sosiaalista pääomaa. Sosiaalinen pääoma toimii taas yhteisön voimavarana, ja yhteisön keskinäistä luottamusta lisätessään se lisää samalla jäsentensä hyvinvointia. (Hyypä & Liikanen 2005, 13–16.) Sosiaalisen pääoman käsitettä avaan tarkemmin luvun 4 alaluvussa 4.2. Kuoron kaltaisessa yhteisössä tapahtuva yhteisöllisyys ja ihmisten keskinäinen luottamus voivat toimia hyvänä pohjana, jonka varaan rakentaa terveyttä vahvistavia järjestelmiä (Hyypä 2002b, 49).

Väitettä kuoron positiivisista vaikutuksista tukee Julene K. Johnsonin, Jukka Louhivuoren sekä Eero Siljanderin (2017) suomalaisiin vanhuksiin kohdistunut kuorotutkimus. Johnson ym. vertasivat 109 suomalaisen kuorossa laulavan vanhuksen hyvinvointia THL:n keräämän hyvinvointia ja terveyttä koskevan aineiston 307:ään samanikäiseen verrokkiin. Tulokset viittaavat siihen, että kuorossa laulamisella on mahdollisuus edistää ikäihmisten hyvinvointia. (Johnson et al. 2017, 178–182.) Tutkimuksessa saatiin huomioitua terveyteen vaikuttavat sosiodemografiset muuttujat, kuten ikä ja koulutus, jolloin vastaajien ympäristötekijöillä on vähemmän merkitystä vastauksia analysoidessa. Sosiodemografiset muuttujat huomioon otettuna kuorolaulajat kokivat fyysisen terveytensä huomattavasti paremmaksi kuin verrokkit. Vanhemmat kuorolaulajat tunsivat olonsa tyytyväiseksi omaa terveyttensä kohtaan puolitoista kertaa enemmän kuin verrokkinsa. Samoin vanhemmat kuorolaulajat raportoivat 58 prosenttia todennäköisemmin paremmasta elämänlaadusta. (Johnson et al. 2017, 186–187.)

Daisy Fancourt, Aaron Williamon, Livia A Carvalho, Andrew Steptoe, Rosie Dow ja Ian Lewis (2016) teettivät tutkimuksen yhteensä 193 syöpäpotilaalle, syöpäpotilaan omaishoitajalle sekä läheisensä menettäneelle. Osallistujien stressitasoja ja mielialaa mitattiin 70 minuuttia kestäväen kuoroharjoituksen aikana. Lisäksi heiltä otettiin sylkinäytteet ennen ja jälkeen kuoroharjoitusten. Tutkimukseen kuului myös kuorolaulutapahtumaa koskeva kysely. Kaikissa osallistujaryhmissä kuorolaulamisella vaikutti olevan positiivisia vaikutuksia. Tutkimuksen tuloksista saatiin alustavia todisteita laulamisen immuunijärjestelmää tukevista vaikutuksista. Laulamisen havainnoitiin myös kohottavan mielialaa ja vähentävän stressin tasoa. (Francourt et al. 2016, 1–4, 10.)

3.2 Kulttuurit ylittäviä kuorotutkimuksia

Alta Van As (2009) tutkii väitöskirjassaan *Choir participation as tool for transformation and teambuilding in a corporate environment: a case study within Absa Bank* eteläafrikkalaisen Absa-pankin työntekijöilleen perustamien työpaikkakuorojen vaikutuksia pankin sisäisissä työyhteisöissä. Väitöksen päätutkimuskysymykset ovat:

1. Kuinka ja missä määrin yritysympäristössä toimivaan kuoroon osallistuminen voi toimia välineenä muutoksessa kohti etnistä ja sosiaalista tasa-arvoisuutta eteläafrikkalaisessa kontekstissa?
2. Kuinka ja missä määrin kuoroon osallistuminen voi tukea tiiminrakennusta Absan kaltaisessa yritysympäristössä? (Van As 2009, 4).

Tutkimuksen erityislaatuisuutena on, että sen aineisto on kerätty monikulttuurisessa, apartheidin jälkeisessä Etelä-Afrikassa. Kuorolaisille toteutetun kyselylomakkeen vastaukset heijastavat 775 vastaajan näkemyksiä. Tutkimukseen osallistuneet omaavat eri äidinkieliä, myös eri ikäluokat ja virat pankissa ovat edustettuina. Tutkimustuloksissa kuullaan monien eri etnisten ryhmien ja eri ikäisten miesten ja naisten näkemyksiä, vaikkakin pieniä painotuksia on löydettävissä. (Van As 2011, 3–4.) Kyseessä on siis aidosti monikulttuurinen kuorotutkimus.

Absan entinen toimitusjohtaja Steve Booyen käynnisti vuonna 2005 pankin sisäisen kuorofestivaalin, jonka seurauksena pankin eri haaroihin perustettiin työpaikkakuoroja. Tämä tapahtui samoihin aikoihin, kun brittiläinen pankki ja finanssiryhmä Barclays hankki enemmistöosakkuuden Absasta. Toimitusjohtaja Booyen näki kaupan mahdollisena uhkana Absan työntekijöiden työmoraalille ja käynnisti kuorohankkeen tukeakseen työntekijöitä konsernissa tapahtuvan murroksen ajan. (Van As 2009, 88–89.)

Työpaikkakuorot muodostuivat alueen tai konttorin vapaaehtoisista työntekijöistä. Kuorot kokosivat yhteen eri ikäisiä sekä kulttuuritaustoiltaan ja työtehtäviltään eroavia miehiä ja naisia laulamaan. Oma ohjelmisto ja kaikille pakollinen vuosittain sävelletty ”vuoden Absa-kappale”

esitettiin kunkin kuoron provinssin yhteistapahtumassa. Voittajakuoro sai kunnian edustaa provinssiaan *Absa Internal Choir Competition* -tapahtumassa.¹ (Van As 2012, 3.)

Tutkimuksen perusteella on selkeästi nähtävissä kuoron mahdollisuus edistää yksilön ja ryhmän hyvinvointia. Kyselyyn vastanneet myös kokivat kuorotoiminnan sulavoittavan ryhmän sisäistä yhteistyöprosessia ja täten edistävän yhteisön rakentumista (Van As 2009, 166). Oman tutkimukseni kannalta mielenkiintoisin tulos on kuitenkin selkeä näyttö kuorossa laulamisen mahdollisuuksista ennakkoluulojen hälventäjänä. Kyselyyn vastanneet olivat keskimääräisesti vahvasti sitä mieltä, että kuorossa laulaminen auttoi heitä kehittämään ihmissuhteita muista kulttuureista tulevien kanssa sekä arvostamaan enemmän muista kulttuureista tulevia. He myös onnistuivat ylittämään kulttuurisia esteitä, ja jokaisessa kieliryhmässä kuoroprojekti miellettiin mahdollisuudeksi laajentaa ymmärrystä sekä arvostusta muita kulttuureja kohtaan. Projekti nähtiin myös hyvänä tilaisuutena saada uusia kontakteja ja rakentaa suhteita toisista kulttuuritaustoista tulevien kollegoiden kanssa. (Van As 2009, 122–125.) Van As näkee tutkimuksensa tulokset selkeänä osoituksena kuoron soveltuvuudesta edistää Etelä-Afrikan eri kielten ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta (Van As 2009, 166).

Suomi ja Etelä-Afrikka ovat kaukana toisistaan, mutta Jukka Louhivuori, Veli-Matti Salminen ja Edward Lebaka (2005) ottivat selvää, mitä eroja ja yhtäläisyyksiä maiden kuorolaisilla on. Maiden ja kulttuurien etäisyys antaa myös mahdollisuuden pohdinnalle siitä, mitkä piirteet kuoroharrastuksessa ovat kulttuurisidonnaisia ja mitkä eivät. Laaja tutkimus *Singing Together* (Louhivuori et al. 2005) pohjautuu strukturoituun kyselylomaketutkimukseen, joka teetettiin yhteensä 500 suomalaiselle ja eteläafrikkalaiselle kuorolaiselle syksyn 2004 ja kevään 2005 aikana. Molempien maiden kyselyyn vastanneet edustavat laajaa kirjoa eri ikäisiä kuorolaisia, jotka tulevat erilaisista koulutustaustoista sekä laulavat erityyppisissä kuoroissa. Tutkimuksessa selvitettiin, millä tavoin vastaajien sosiaalinen pääoma on kytköksissä heidän musiikillisiin ryhmäaktiiviteetteihinsa ja oman musiikkiyhteisön jäsenten luottoon toisiinsa. Keskeisessä asemassa ovat kokemukset kuoroharrastuksen syistä, merkityksistä ja vaikutuksista. (Louhivuori et al. 2005, 82–85.)

¹ Van As ei puhu väitöskirjassaan ollenkaan *Competitionista* vaan *Festivalista*. Myöhemmässä artikkelissaan (2012) ”Singing for your supper: Staff singing for transformation and teambuilding in a South African bank” sen sijaan hän käyttää samasta tilaisuudesta systemaattisesti sanaa *Competition*. Termien vaihtoa ei avata missään.

Tutkimus osoittaa, että kuorolaulamisen aloittamiselle löytyy usein monia syitä. Päätöksen takana on saattanut olla esimerkiksi läheisten tuki tai positiiviset kokemukset kuorokonsertista. Merkittävin syy harrastuksen aloittamiselle on tutkimuksen mukaan ystävien tuki, kun taas hieman yllättäen perheen vaikutusta ei koeta erityisen merkittävänä. (Louhivuori et al. 2005, 85.)

Vastausten perusteella voidaan todeta, että molempien maiden kuorolaisten keskuudessa kuorolaulu koetaan tärkeänä harrastuksena. Laulajilleen kuoro on yhteisönä keskimääräisesti selkeästi tärkeämpi kuin heidän muut harrastusyhteisönsä. Myös henkilökohtaiset suhteet kuoron jäsenten kesken ovat merkityksellisempiä kuin ihmissuhteet muun tyyppisissä ryhmissä. Tulokset viittaavat siihen, että kuoroyhteisöissä koetaan usein olevan luottamuksen ilmapiiri – jopa siinä määrin, että terapeuttiset keskustelut ovat mahdollisia. Kuoro tarjoaa tehokkaan tavan rakentaa luottamuksellisia sosiaalisia verkostoja ja sen myötä väylän kartuttaa omaa sosiaalista pääomaa. Tulosten perusteella vaikuttaa siltä, että kuorolaululla on suuri voima yhteenkuuluvuuden tunteen luonnissa. (Louhivuori et al. 2005, 87–90.)

Kuoron sosiaalisesta luonteesta huolimatta henkilökohtaisia merkityksiä kuorossa laulamista saadaan useimmiten musiikillisten ulottuvuuksien kautta. Harrastuksen sosiaaliset aspektit koetaan tärkeinä, muttei aivan yhtä merkittävänä kuin musiikilliset. Yleisesti tulokset antavat viitteitä, että kuorossa laulaminen tukee sekä yksilöllisiä että yhteisöllisiä tarpeita. Osaltaan kuoroharrastuksen suurta suosiota voi siis selittää se, että vahvat taiteelliset kokemukset ja sosiaaliset tarpeet voidaan molemmat täyttää. (Louhivuori et al. 2005, 86–89.)

Alta van Asin sekä Katt Lissardin tieteellinen artikkeli ”Viral collaboration: harmonising to defeat AIDS in southern Africa through theatre making and choral singing” (2014) raportoi tutkijoiden tekemää tutkimusta, jonka ytimessä on äärimmäisen mielenkiintoinen monikulttuurinen taiteellinen yhteisprojekti *The Winter/Summer Institute (WSI)*. Vuosina 2006, 2008 ja 2011 ryhmä yliopisto-opiskelijoita ja yliopiston henkilökuntaa kolmelta mantereelta² kerääntyi tekemään poikkitieteellistä osallistavaa teatteria sekä kuorolaulantaa Lesothon

² Projektin yliopistot: Empire State College (USA), Lesothon kansallinen yliopisto, Sunderlandin yliopisto (UK) sekä Witwatersrandin yliopisto (Etelä-Afrikka).

syRJäiseen Malealean laaksoon (Malealea Valley) osallistaen esityksissään myös paikallisia. Yhdessä paikallisten kyläläisten kanssa WSI:n jäsenet loivat näytelmiä ja esityksiä kyläläisten tarinoiden inspiroimana. Monessa esityksessä aiheena on alueen yhteisöissä tuhoa teettäneet HIV ja AIDS. (Van As & Lissard 2014, 95–97.)

Kuorolaulu on ollut osa WSI:n toimintaa vuodesta 2006 lähtien. Jokaiselle osallistujalle haluttiin tarjota kommunikoinnin, toimimisen ja ylipäätään olemisen tapa, joka olisi lesotholaiselle kulttuurille autenttinen. Kuorolaulu lisättiin alun perin integroivaksi elementiksi lähinnä ryhmän ja yleisön välille. Afrikkalaisen identiteetin perustana oleva filosofia, ubuntu, nostaa esiin solidaarisuuden ja joukkuehengen merkityksen, ja sen piirteitä onkin havaittavissa paikallisessa tavassa toimia kuorossa. (Van As & Lissard 2014, 103–104.)

Aluksi merkittävä osa näyttelijäopiskelijoista ilmaisi haluttomuutensa laulaa, ja moni oli skeptinen konseptia kohtaan. Nopeasti kuitenkin kävi ilmi, että kuorolaululla tulisi olemaan merkittävä rooli projektissa niin sinä vuonna kuin myös tulevina vuosina. (Van As & Lissard 2014, 104–106.) Vuoden 2008 päättäjäisseremonian päätteeksi osallistujille teetettiin kysely sekä osaa haastateltiin. Tiedustelulla pyrittiin arvioimaan kuorolaulun käyttökelpoisuutta 1) merkityksellisten kommunikatiivisten kokemusten saavuttamisessa, 2) ryhmähengen edistämässä, 3) sillan rakentajana ja 4) henkilökohtaisen kasvun välineenä monikulttuurisessa WSI:ssä.

Tunne ryhmään kuulumisesta täyttää syvän tarpeen ihmisessä ja ehkäisee samalla vieraantumisen tuntemuksia eli tunnetta ulkopuolisuudesta ja siitä, ettei tee tarpeeksi muiden ihmisten tai yhteiskunnan eteen. Projektikuoron koettiin tukevan jäseniään kasvamaan yhtenäiseksi monikulttuuriseksi ryhmäksi toimijoita, jotka voivat olla mukana tekemässä muutosta laulamisen avulla. (Van As & Lissard 2014, 109.)

Eräs kuorolainen kuvasi kuoron synnyttäneen ilmapiirin, jossa oli rakkautta. Hän myös huomautti että ”ihmiset antavat ja vastaanottavat rakkaudessa ilmapiirissä” (Van As & Lissard 2014, 107). Laulun sanojen lausumista opetellessa sekä auttajat että autettavat molemmat saivat hyvät naurut ja kokivat lähentyneensä toisiaan kuorokappaleita opeteltaessa. Erityisesti lesotholaiset oppilaat kertoivat vaikuttuneensa suuresti, kun muut opettelivat heidän

kulttuurinsa kappaleita ja kielensä lausumista. Useampi kuin yksi ilmaisi, että muiden opiskelijoiden vaivannäkö oman kulttuurin kappaleiden eteen avasi heidän sydämensä. (Van As & Lissard 2014, 107.)

Kuorolaiset oppivat toistensa kulttuureista myös laulettavien kappaleiden lyriikoiden kautta ja niitä analysoimalla. Lisäksi kuorolaulu koettiin kommunikaation muotona. Parhaimmillaan siinä yhdistyvät itsenäinen tekeminen ja yhdessäolo, sisäinen ja ihmisten välinen tasapaino. Kuorolaiset kävivät näytelmäprojekteissaan läpi raskaita ja kipeitä aiheita päivittäin. Eräs haastateltava koki päivän päätteeksi pidettävät kuoroharjoitukset terapeutiksi tapahtumaksi, ”päivän pelastukseksi”. Useampi haastateltava koki kuoron vahvistaneen omaa itsetuntoaan ja käsitystään itsestään laulajana. (Van As & Lissard 2014, 107–108.) Tutkimus tukee mielestäni erinomaisesti ajatusta kuorolaulun voimasta yhdistää ihmiset monikulttuurisessa ympäristössä.

Eteläafrikkalainen Michael Barnett (2007) todentaa kuorolaulun yhdistävän voiman maisterintutkielmassaan *The value of choral singing in a multi-cultural South Africa*. Barnettin tutkimuksen kyselyyn osallistui lähemmäs 300 aikuista kuorolaista kuudestatoista kuorosta ympäri Etelä-Afrikkaa. Kyselyyn osallistuneet kuorot valikoitiin sen mukaan, että saataisiin mukaan eri kulttuurien edustusta sekä eri kuoromuotoja nuorisokuoroista kirkkokuoroihin. Vastaajissa on mukana edustusta yhdeksästä Etelä-Afrikan yhdestatoista virallisesta kielestä. (Barnett 2007, 40.) Vaikka tutkimuksen tuloksia ei sen laajuuden vuoksi voi tieteellisesti yleistää, on tutkimuksella kuitenkin suuri ja monipuolinen otanta. Kyselyn tuloksista huokuu kuorossa laulamisen merkityksellisyys vastaajille laulajan taustasta huolimatta. Moni vastaaja koki saaneensa elinikäisiä ystäviä, ja laulamisen jälkeen olo koettiin usein onnellisemmaksi. Barnett itse pitää tutkimuksensa tärkeimpänä tuloksena havaintoa, että Etelä-Afrikassa kuorossa laulaminen todella tuo ihmisiä yhteen iästä, etnisestä taustasta, äidinkielestä tai ammatista riippumatta. (Barnett 2007, 70–71.)

4 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

4.1 Kotoutuminen Suomeen

Jokaisella ensimmäisen polven maahanmuuttajalla on oma tarinansa siitä, kuinka hän on löytänyt kotinsa Suomesta. Itse muutto saattaa olla tapahtumana negatiivinen tai positiivinen, riippuen sen syistä. Joskus muuttoa on suunniteltu pitkään, toisinaan se tapahtuu yllättäen. Osan kohdalla päätöksen muuttoon on tehnyt joku toinen, kuten puoliso, vanhempi tai sukulainen. Yhtä kaikki omat toiveet, odotukset, yksilölliset piirteet ja ikä vaikuttavat uuteen ympäristöön asettumiseen. Edellä mainittujen lisäksi myös sosioekonomiset ja psykososiaaliset tekijät näyttävät osaltaan vaikuttavat alkuvaiheen haasteiden kohtaamisen kuormittavuuteen. Kun maahan tulee vieraskielisenä, aiheuttavat myös vuorovaikutustilanteet stressiä. Vaikka kielitaito olisi hyvä, voi sen käyttäminen arjessa kuitenkin olla kuluttavaa. (Schubert 2013, 63–64.) Maahanmuuton ensimmäinen vaihe sujuu siis jokaisen maahanmuuttajan kohdalla osittain eri tavoin. Kotoutumisprosessi rakentuu samalla kun luodaan kontakteja muihin maassa asuviin henkilöihin, yhteisöihin, sekä maan instituutioihin. Prosessilla ei kuitenkaan ole selkeää alkua tai päätepistettä, toisin kuin vaikka kansalaisuuden hankkimisella. (Vuori 2012, 235.)

Uuteen kotimaahan asettuminen on pitkä prosessi, ja muuton ensimmäinen vaihe voi kestää jopa vuosia. Ensimmäisten vuosien aikana toive sopeutua on usein suuri. Samoin kiinnostus uuden kotimaan kieltä ja tapoja kohtaan on alkuvaiheessa suurimmillaan, mikäli talouden kanssa ei tarvitse painia. Pitkällä aikavälillä maahanmuuttajan kotoutumiseen kuitenkin vaikuttaa oleellisesti se, kuinka hän onnistuu luomaan tasapainon itselleen uuden ja vanhan kulttuurin välillä. Kun alkuhuuma tai alkushokki alkaa jäädä taakse, saattaa henkilössä samalla vahvistua vieraantumisen tunne ja akkulturaatioon liittyvä stressi. (Schubert 2012, 64–65.)

Akkulturaatio tarkoittaa molemminpuolista muutosprosessia, kun kaksi eri kulttuuriin kuuluvaa ryhmää tai yksilöä kohtaavat. Yksilötason maahanmuuttajakontekstissa akkulturaatiota tapahtuu siis silloin, kun maahanmuuttaja kohtaa jatkuvassa kontaktissa toisen kulttuurin edustajia ja yhdessä tai useammassa yksilössä tapahtuu ajan myötä muutosta. (Berry 1997, 7–8.) Suomen kaltaisissa moniarvoisissa yhteiskunnissa sekä maahanmuuttajat että kantäväestö joutuvat kohtaamaan kysymyksen, kuinka akkulturoitua (Berry 1997, 9). Vaikka

akkulturaatioprosessi tapahtuu molemmissa eli on kaksisuuntainen, on huomioitava, että usein yksi ryhmä dominoi toista (Schubert 2013, 65). Valtaväestö ja sen rakenteet saattavat odottaa maahanmuuttajilta paljon, mikä luo maahanmuuttajille kovan paineen sopeutua valtaväestön vaatimukseen (Varjonen 2013, 13–17). Suomen tapauksessa näyttää siis siltä, että maahanmuuttajalla on enemmän sopeutumista suomalaiseen yhteiskuntaan kuin suomalaisella moninaistuvaan yhteiskuntaan.

Akkulturoituva ryhmä tai yksilö alkaa luoda tietoisesti tai tiedostamattaan itselleen akkulturaatiostrategiaa. Kanadalainen psykologi John Berry on kehittänyt näitä strategioita arvioivan akkulturaatiomallin. Kaksiulotteisia akkulturaatiotutkimuksia on tehty paljon, mutta pitkän uran Helsingin yliopistossa tehnyt sosiaalipsykologi Karmela Liebkind (2001) kokee Berryn (1997) kehittämän kulttuuripluralismia heijastavan viitekehyksen vaikuttavimmaksi. Sen keskeisinä muuttujina toimivat akkulturaatioasenteet tai akkulturaatiostrategiat. Malli erottuu aikaisemmista yksiulotteisista akkulturaatiotutkimuksista huomioimalla muun muassa seikan, ettei vähemmistöön kuuluvan vahva side omaan vähemmistökulttuuriin välttämättä tarkoita heikkoa sitoutumista valtakulttuuriin. (Liebkind 2001, 19).

Berryn akkulturaatiomallissa (Berry 1997, 9–10) yksilön tai yhteisön akkulturaatioasenteet saadaan selville vastaamalla seuraaviin kulttuurista ylläpitoa sekä kanssakäymistä ja osallistumista koskeviin kysymyksiin:

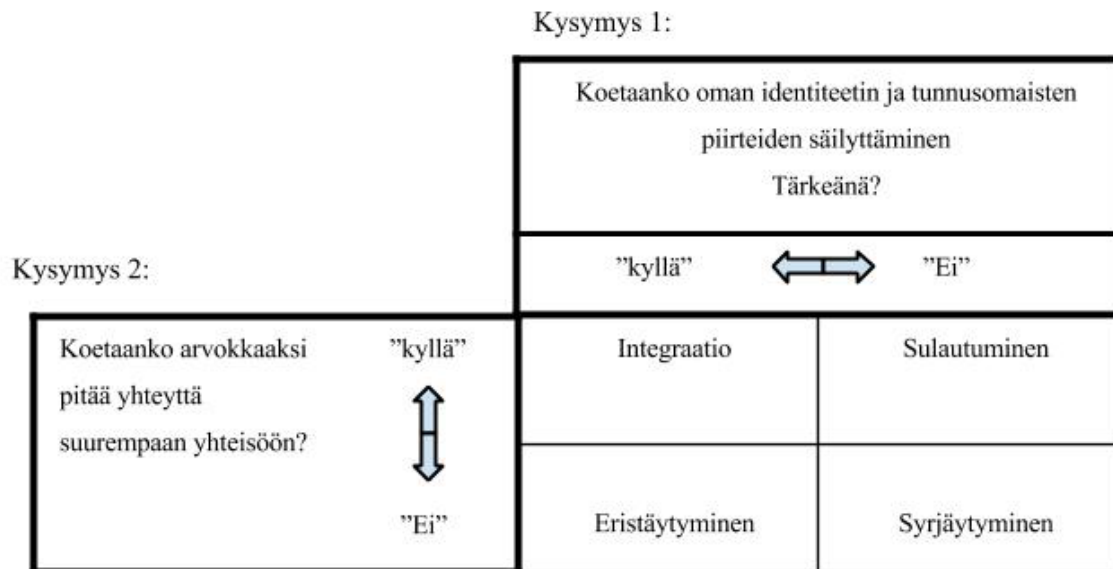
1. Missä määrin henkilö tai ryhmä tahtoo tai kykenee ylläpitämään omaa kulttuuriaan?
2. Missä määrin henkilön tai ryhmän tulisi liittyä muihin kulttuuriin ryhmiin tai pysyä sen sijaan oman taustan omaavassa ryhmässä?

Kun kysymyksiä tarkastellaan yhtäaikaisesti, ei hallitsevan ryhmän (usein vähemmistön) tai yksilön näkökulmasta, syntyy käsitteellinen kehys, jossa esiintyy neljä eri akkulturaatiostrategiaa: integraatio, sulautuminen, eristäytyminen ja syrjäytyminen. (Berry 1997, 9.)

Tutkimukseni johdannossa totesin, että tulen esittelemään lyhyen otteen kandidaatintutkielmastani (Taanila, 2017) Berryn akkulturaatiostrategioita ja akkulturaatiota käsitellessä. Seuraavista kolmesta kappaleesta kahdessa ilmenee suoria lainauksia

tutkielmastani, ja ne sisältävät lainausten alkuperäiset viitteet sekä viittaukset omaan tutkimukseeni. Myös seuraava kuvio on sellaisenaan mukana kandidaatintutkielmassani.

Kaavioon laitettuna Berryn (1997, 10) akkulturaatioviitekehys näyttää seuraavanlaiselta:

Kuvio 1 Akkulturaatiostrategiat (Berry 1997, 10)

Kun yksilö ei tahdo ylläpitää omaa kulttuuri-identiteettiään ja etsii päivittäistä keskinäistä vuorovaikutusta muiden kulttuurien edustajien kanssa, hän sulautuu eli assimiloituu valtakulttuuriin. Eristymisestä eli separaatiosta voidaan puhua, kun pidetään tiukasti kiinni omasta kulttuurista, mutta samalla vältetään kontaktia muiden kulttuuristen ryhmien kanssa. Yksilö syrjäytyy eli marginalisoituu, kun tällä on vähän kiinnostusta vanhan kulttuurinsa ylläpitämiseen, muttei myöskään mahdollisuutta tai kiinnostusta yhteyden toisten kanssa. Henkilö integroituu eli yhdentyy, kun hänellä on kiinnostusta säilyttää sekä omaa kulttuuristaansa että päivittäinen kanssakäyminen muiden ryhmien kanssa. (Berry 1997, 9.) Maahanmuuttajilla on siis tapana toimia jollain edellä mainituista tavoista kohdatessaan valtakulttuuriin. Prosessi ei kuitenkaan tapahdu hetkessä, vaan vie jokaiselta oman aikansa. (Taanila 2017, 11.)

On myös hyvä tiedostaa, että maahanmuuttaja saattaa vaihdella toimintatapaansa ajan ja elämäntilanteen mukaan, ja tuskin lukittautuu vain yhteen neljästä edellä mainituista toimintatavoista. Näyttääkin siltä, että maahanmuuttajat pitävät omaa kulttuuriaan vahvemmin

esillä yksityiselämässään kuin vaikkapa työelämässään. (Schubert 2013, 66.) Yksityiselämän merkittäviä suhteita entiseen kotimaahan onkin helpompi ylläpitää kuin koskaan. Viestintäteknologian ja nopeiden kulkuyhteyksien ansiosta ympäri maailmaa asuvat läheiset voivat olla mukana arjessa, vaikka he asuisivatkin fyysisesti kaukana. (Sainola-Rodriguez 2013, 136.)

Suomessa integraation nähdään yleisesti olevan terveellisin akkulturaatiostrategia. Suomen kotoutumista edistävä lainsäädäntö edistää käytännössä myös integraation tavoitteita (ks. laki kotoutumisen edistämisestä 2010, 1§ & 3§; Varjonen 2013, 15). Se on myös tutkimusten perusteella akkulturaatiostrategioista suosituin, ja sillä on vahvin yhteys hyvään sopeutumiseen (Liebkind 2001, 21). Integraatiota paljon tutkinut Colleen Ward toteaa artikkelissaan laajaan tutkimusaineistoon vedoten (Mm. Scottham & Dias 2010; Zagefka & Brown 2002; Schwartz, Zamboanga & Jarvis 2007), että integraatiolla, jossa omaa kulttuuriperintöä ylläpidetään samalla kun osallistutaan laajemmin yhteiskuntaan, on merkittävä rooli menestyksellisessä sopeutumisessa. Integraation on todettu vähentävän akkulturaatiostressiä sekä parantavan henkistä hyvinvointia, sosiaalista osaamista ja kulttuurien välisiä suhteita. (Ward 2013, 392.)

Kulttuurin asteittaista omaksumista ei useinkaan määrää ainoastaan maahanmuuttajan oma toiminta vaan ennemminkin valtakulttuuria edustavien suhtautuminen häneen ja hänen kulttuuriinsa. On hyvä huomioida, että suhtautumisen taustalta saattaa löytyä esimerkiksi ennakkoluuloja tai vieraan pelkoa. (Toivanen 2009, 326.) Maahanmuuttajan integraatio ei siis voi onnistua, mikäli kantaväestön asenteet ja toimet sen estävät. Jo kokemus kantaväestön torjunnasta saattaa estää integraation onnistumisen. Mitä kovempaa valtakulttuurin torjunta häntä kohtaan on, sitä todennäköisemmin hän pitää kiinni omasta etnisyydestään – mitä suvaitsevampaa kantaväestö on, sitä useammin integraatio onnistuu. (Triandis 1994, 38.) Eihallitsevaan joukkoon kuuluva henkilö voi valita integraation vapaasti vain, jos hallitseva yhteiskunta on avoin ja salliva kulttuurista erilaisuutta kohtaan. Täten tarvitaan molemminpuolinen mukautuminen, jotta integraatio saavutetaan. (Berry 1991; Berry 1997.) (Taanila 2017, 11.)

4.2 Sosiaalinen pääoma

Sosiaalinen pääoma viittaa yleensä eräisiin sosiaalisen ympäristön ulottuvuuksiin, kuten sosiaalisiin verkostoihin, normeihin ja luottamukseen, jotka edistävät yhteisön jäsenten välistä vuorovaikutusta ja toimintojen yhteensovittamista. Täten sosiaalinen pääoma tehostaa yksilöiden tavoitteiden toteutumista ja yhteisön hyvinvointia. (Ruuskanen 2002, 5.) Markku T. Hyypän (2013, 18) mielestä tämä ilmenee erinomaisesti sosiaalisena osallistumisena sekä muun muassa harrastus- ja kulttuuritoimintana, kuten kuoroharrastuksena tai talkoisiin osallistumisena. Molemmissa toisilleen vieraat ja tutut ihmiset kokoontuvat yhteen ja muodostavat yhdessä ryhmän, joka perustuu keskinäiseen luottamukseen. Tämä luottamukseen perustuva ryhmä toimii yhteisen päämäärään hyväksi tuottaen samalla yhteistä hyvää ja mielihyvää jäsenilleen. (Hyypä 2013, 18–19.) Yhteisöt ovatkin keskeinen väline sosiaalisen pääoman synnyttämisessä ja sen ylläpitämisessä (Saastamoinen 2009, 47). Hyypä ja Liikanen näkevät sosiaalisen pääoman symbolisena pääomana, jota ei kerry yksilöille vaan yhteisöille (Hyypä & Liikanen 2005, 43). Selkeyttääkseni tutkimukseni teoreettista viitekehystä, tarkastelen sosiaalista pääomaa luvun 7 tulosten tarkastelussa pitkälti Hyypän näkemysten kautta, jottei termin monitulkinnaisuus hämää liikaa tuloksiani.

2000-luvun taitteessa talouskehityksen piirissä kiinnitettiin paljon huomiota siihen, kuinka yhteiskunnallisen hyvinvoinnin muodostumiseen vaikuttaa fyysisen pääoman, työvoiman osaamisen ja määrän lisäksi myös sosiaalinen pääoma (Ruuskanen 2002, 5). Samaan aikaan sekä talous- että yhteiskuntatieteet kiinnittivät huomiota instituutioiden, sosiaalisten verkostojen ja luottamuksen rooliin osana taloudellista toimintaa. Toki sosiaalisen pääoman termiä oli käytetty satunnaisesti jo 1800-luvulta saakka, mutta sosiologit James Coleman ja Pierre Bourdieu nostivat käsitteen yhteiskuntatieteellisen keskustelun kohteeksi 1970–1980-luvuilla. Yksi merkittävin sosiaalisen pääoman määrittäjä ja tutkija on ollut yhdysvaltalainen politiikan tutkija Robert D. Putnam, joka nosti yhdessä työryhmänsä kanssa sosiaalisen pääoman laajempaan yhteiskunnalliseen keskusteluun 1990-luvun puolivälissä vaikuttavalla tutkimusraportillaan *Making Democracy Work* (Putnam, Leonardi & Nanetti 1993). (Teoksessa Ruuskanen 2002, 5–6.) Viimeistään Putnamin (mm. 2000) Yhdysvaltain sosiaalisen pääoman rapistumista selvittävät tutkimukset saivat aikaan laajan kansainvälisen liikehdinnän talous- ja yhteiskuntatutkijoiden piirissä (Hyypä 2002a, 49).

Robert D. Putnamin väitteet ja teoriat ovat pitkälti määritelleet sosiaalisesta pääomasta käytyä keskustelua. Sosiaalista pääomaa on pidetty puuttuvana palasena hyvinvointikeskustelussa ja sen mukaantulo taloustieteilijöiden ja sosiaalitieteilijöiden väliseen keskusteluun on nähty tervetulleena. Sosiaalisen pääoman käsitteen käyttöön liittyy kuitenkin myös runsaasti kritiikkiä. Terminä se on hyvin laaja, ja sille on olemassa monta kilpailevaa määritelmää, joiden painotukset vaihtelevat käyttäjänsä painotuksista riippuen. Moni kaipaisi konkretiaa käsitteelle. (Ruuskanen 2002, 8.) Tulkitsen itse termiä pitkälti suomalaisten tutkijoiden Markku T. Hyypän (mm. 2002a, 2013) ja Petri Ruuskasen (2002) määritelmiä ja tulkintoja hyödyntäen, sillä koen että rajausta on tehtävä. Hyypän (2013, 19) näkemyksessä sosiaalinen pääoma on vain myönteistä, siinä missä esimerkiksi taloudellinen pääomakin. Hän kuitenkin tiedostaa, että monitulkintainen termi on altis kritiikille ja esittelee itsekin termin kriittisiä katsantoja (Hyypä 2013, 19; 2002a, 50–52). Koen, että tutkimukseni kannalta on oleellista esitellä myös sosiaaliseen pääomaan ja sen käsitteeseen suunnattua kritiikkiä.

Sosiaalisen pääoman on kritisoitu taloudellistavan ihmisten väliset suhteet antaen tilaa taloudelle ulottua turhan monelle elämän osa-alueelle. (Ruuskanen 2002, 8). Margaret R. Somers (2008) hahmottaa sosiaalisen pääoman käsitteen eräänlaisena troijalaisena hevosena. Hän kritisoi vahvasti sosiaalisen pääoman teoreetikkojen, kuten edellä mainitsemieni James Colemanin ja Robert Putnamin, näkemystä ihmisen sosiaalisesta toiminnasta puhtaan välineelliseksi ja utilitaristiseksi. Hän katsoo, että käsitteen avulla korostetaan kansalaisten ja heidän yhteisöjensä velvoitetta huolehtia markkinatalouden häviäjistä sulauttamalla heidät osaksi yhteisöjä tai kolmatta sektoria. Uusliberalistisen hallintatavan tuottamat kansalliset ongelmat siis tavallaan yksityistetään yksilöiden vastuiksi ja velvoitteiksi yhteisötasolla. (Somers 2008, 213–253; Saastamoinen 2009, 55–56.)

Barbara Arneil (2006) kirjoitti laajan kirjan *Diverse Communities : The Problem with Social Capital*, jossa tarkkaillaan kriittisesti sosiaalisen pääoman teorioita 1900-luvun naisten ja vähemmistöjen näkökulmasta. Erityisen tarkkailun alla on Putnamin sosiaalisen pääoman merkkiteos *Bowling Alone* (2000) (Arneil 2006, 1–10). Arneil uskoo Putnamin kyseisen teoksen valtavan vaikutuksen ja suosion perustuvan suurelta osin teoksen menneisyyden yhteisöä ihannoivaan ja nykyistä yhteisöllisyyden katoa korostavaan narratiiviin, jossa vanha

yhteisöllisyys tulisi palauttaa. Hän kuitenkin huomauttaa, että naisten ja vähemmistöjen näkökulmasta katsottuna yhteisöllisyys ei ole niinkään romahtanut (ja sosiaalinen pääoma kadonnut) kuin muuttanut muotoaan. Naisten ja vähemmistöjen oikeudet ovat kasvaneet muutoksen mukana, ja siksi heidän näkökulmastaan ei ole toivottavaa kasvattaa putnamilaista sosiaalista pääomaa palaamalla vanhaan ”kulta-ajan” yhteisölliseen tilaan. Arneil myös kääntäisi sosiaalisen pääoman teorian tavoitteen sosiaalisten yhteyksien määrällisestä lisäämisestä yhteyksien luonteeseen. Hän toivoisi, että tulevaisuudessa yhteisöjen tavoitteena ei olisi sosiaalisten yhteyksien määrä vaan yhteisön oikeudenmukaisuus. (Arneil 2006, 238–240.)

Hyypä (2002a; 2013) tarkkailee sosiaalista pääomaa enemmän terveyden ja hyvinvoinnin sekä kulttuuriharrastuksiin osallistumisen näkökulmasta. Termiin kohdistuneesta kritiikistä huolimatta hän uskoo, että ”sosiaalinen pääoma on pohjimmiltaan sallivuuden, ihmisoikeudet, oikeudenmukaisuuden ja täydellisen poliittisen ja taloudellisen osallistumisen takaava laaja-alainen yhteiskunnallinen ominaisuus”. (Hyypä 2002a, 50.) Hänestä sosiaaliseen pääomaan on sisäänrakennettu edellä mainitut yhteisöllisen osallistumisen ominaisuudet. Määritelmä tulisi kiinnittää kansalaisyhteisöihin, joihin osallistuminen on vapaaehtoista ja jotka luovat avoimuutta ja hyvinvointia jäsenilleen. (Hyypä 2002a, 50–52.)

5 TUTKIMUSASETELMA

5.1 Tutkimuskysymykset

Tutkimukseni tavoitteena on selvittää, kuinka Maailma-kuoron ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajat kokevat kotoutumisprosessinsa sujuneen, mitä reittiä he ovat päätyneet Maailma-kuoroon ja minkälaisia merkityksiä kuorolla on heille.

Merkittävimmät tutkimuskysymykseni ovat:

1. Minkälainen Maailma-kuoron ensimmäisen polven maahanmuuttajajäsenten kotoutumisprosessi on ollut, ja miten he ovat kokeneet kotoutumisprosessinsa Suomessa?
2. Miten Maailma-kuorossa laulavat ensimmäisen polven maahanmuuttajajäsenet ajattelevat kuoron vaikuttaneen elämäänsä?
3. Onko kuoroharrastus synnyttänyt sosiaalista pääomaa tai edistänyt haastateltavien kotoutumista?

Vastauksia edellä mainittuihin tutkimuskysymyksiin tukevat myös seuraavat kysymykset:

- a) Minkälaisia sosiaalisia ja musiikillisia merkityksiä Maailma-kuorossa laulamiseksi on ollut?
- b) Minkälaiset taustat Maailma-kuorossa laulavilla ensimmäisen polven maahanmuuttajajäsenillä on, ja mikä sai heidät hakemaan kuoroon?

Tutkimuskysymykset ovat vaikuttaneet tutkimukseni teoriataustan ja teoreettisen viitekehyksen valintaan, tutkimusaineiston analyysiin sekä tulosten tarkisteluun. Samalla ne ovat tarkentuneet läpi tutkimuksen teon nykyiseen muotoonsa.

5.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimukseni on laadullinen tapaustutkimus. Laadullinen eli kvalitatiivinen aineisto on tyypillisesti tekstimuodossa olevaa aineistoa, jota ei supisteta numeromuotoon (Rantala 2007, 111). Tapaustutkimus taas on yksi useista tavoista toteuttaa laadullinen tutkimus. Se ei ole yksittäinen tutkimusmetodi vaan ennemminkin tutkimusstrategia, jonka sisällä voidaan käyttää erityyppisiä aineistoja sekä menetelmiä. Tapaustutkimuksen kohteena, eli tutkittavana tapauksena, on useimmiten ilmiö tai tapahtumakulku (Laine, Bamberg & Jokinen 2007, 9). Tutkimukseni käsittelee yksittäistä ilmiötä, Maailma-kuoroa ja sen ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajia. Tutkimuksen aineiston analyysin kohteena ovat kyseisen rajatun ryhmän kolmen edustajan kertomukset tutkimuskysymyksiin liittyvistä teemoista. Kiteytettynä nämä suuret teemakokonaisuudet sisältävät kokemukset kotoutumisesta ja kuorossa laulamisen ulottuvuuksista. Tutkimukseni otannan pieni koko, teoreettisen viitekehyksen luonne ja tutkittava tapaus vaikuttavat siihen, ettei tutkimus pyri luomaan laajasti yleistettävää tietoa. Tapaustutkimukselle ominaisesti pohdin kuitenkin myöhemmin tutkimuksessa (luvuissa 7 ja 8), mitä tämän tutkimuksen kyseisestä tapauksesta voidaan oppia, vaikka sen tulokset eivät olisikaan sellaisenaan siirrettävissä selittämään muita tapauksia. (Ks. Laine, Bamberg & Jokinen 2007, 9–10). Helena Leino (2007) kiteyttää tapaustutkimuksen luonnetta taidokkaasti tulkitessaan Bent Flyvbjergin ajatuksia:

”Tapaukset osoittavat, että toimijat ovat tilanteissa aina jotakin enemmän kuin vain sääntöjen ja normien toteuttajia. Tapaustutkimuksen tarkoituksena ei ole todistaa yhtä totuutta vaan auttaa oppimaan uutta jostakin ilmiöistä.” (Leino 2007, 218; Flyvbjerg 2001, 71–73.)

Tutkimukseni analysoitava aineisto on laadullista, ja se on kerätty tutkimushaastatteluilla. Suoritin tätä tutkimusta varten kolme erillistä puolistrukturoitua teemahaastattelua kolmelle kuorolaiselle. Haastattelin myös kuoron taiteellisen johtajan, mutta tästä haastattelusta keräämäni aineisto ei ole mukana tutkimuksessa analysoitavana, sillä sen tulokset eivät suoranaisesti vastaa tutkimuskysymyksiin. Puolistrukturoitu teemahaastattelu on tutkimushaastattelun muoto, jossa käsiteltäviä teemoja on ohjailtu kysymyksin, mutta tarkoille lukkoon lyödyille haastattelukysymyksille ei ole tarvetta (Hyvärinen 2017, 21). Haastateltavat saavat vastata haastattelijan kysymyksiin omin sanoin, eikä heille anneta ennalta määrättyjä vastausvaihtoehtoja. Teemahaastattelussa etukäteen päätetyt teemat käydään haastattelun

aikana läpi, mutta niiden järjestys ja laajuus vaihtelevat aina haastateltavan mukaan. (Eskola & Suoranta 1998, 87.) Tutkimukseni haastatteluissa tiettyjen teemojen läpikäyminen ja keskustelevan ilmapiirin ylläpitäminen haastateltaville on ollut tärkeämpää kuin yksityiskohtaisiin kysymyksiin tarkasti vastaaminen. Tein haastatteluiden avuksi apulapun, jossa on teemoihin johdattavia apukysymyksiä (Liite 3). Olen kuitenkin varonut rajoittamasta haastatteluja liikaa ennalta annettuihin teemoihin tai kysymyksiin tarjoamalla tilaa tutustua haastateltaviin ja heidän taustaansa syvemmin. Tutkimushaastatteluissa on löydettävissä syvähaastattelun piirteitä, muttei tarpeeksi, jotta niitä voisi kutsua yksinomaan syvähaastatteluiksi (ks. Hyvärinen 2017, 21). Haastateltavat ovat kertoneet hyvin henkilökohtaisia tarinoita ja joutuneet pohtimaan omaa identiteettiään sekä arvojaan. Kutakin haastateltavaa on kuitenkin haastateltu vain kerran, ja tutkimukseen valittujen haastateltavien mahdollinen tunnistettavuus läheisten taholta on voinut rajoittaa annettua tietoa. Teoria ja tiedekirjallisuus ovat vaikuttaneet haastattelujeni teemojen valintaan, mutta aineiston keruun jälkeen olen luonnollisesti joutunut tarkastelemaan teoriaa uudelleen keräämäni aineiston valossa. Läpi tutkimukseni aineiston rajauksen, teorian valinnan ja tutkimuskysymysten välillä on käyty ”vuoropuhelua” sillä tuloksella, että ne ovat muokanneet toinen toisiaan.

Tutkimuksessani on nähtävissä fenomenologis-hermeneuttinen ote. Fenomenologis-hermeneuttinen metodi ei ole suoranaisesti aineiston keräämiseen ja sen tulkintaan liittyvä tutkimusmetodi. Sen voi ennemminkin nähdä ajattelutapana tai tutkimusotteena, jonka keskiössä on kokemuksen, merkityksen ja yhteisöllisyyden käsitteet. (Laine, 2007, 28 & 33.) Oman tutkimukseni aineiston ytimessä ovat haastateltavien kokemukset ja niiden pohjalta luodut merkitykset ja merkityksellisyyden tunteet. Jotta toisen kokemuksia ja merkityksiä voi ymmärtää paremmin, on tutkijan suhtauduttava omiin tulkintoihinsa toisen kokemuksista itsekriittisesti. On erityisen tärkeää myöntää haastateltavan toiseus. Tämän toteutumiseksi tutkijan tulee ensin tunnistaa omia ennakkoluulojaan ja varoa ylitulkitsema toisen sanoja liikaa itsensä kautta. Hänen tulee myös varoa aineistoa kerätessään näkemästä tutkittavia liikaa tutkimuskohdetta selittävien teoreettisen mallien kautta. Teoreettisen taustan tunteminen saattaa sokaista näkemään esimerkiksi haastateltavan yksilön sijaan yleistettävänä kohteena. Fenomenologis-hermeneuttisessa lähestymistavassa toisen kokemuksia ei ole tarkoitus yleistää. Siksi on varottava tekemästä haastateltavien yksittäisistä kokemuksista liiallisia

teoreettisia yleistyksiä, vaikka teorioita voitaisiinkin peilata kokemusten kanssa. (Laine 2007, 34–35.)

5.3 Aineiston keruu

Lähestyin Maailma-kuoron opintovapaalla ollutta taiteellista johtajaa Saara Ruuskaa puhelimitse mahdollisuudesta kerätä tutkimukseeni laadullinen aineisto haastattelemalla Maailma-kuoron laulajia. Minut ohjattiin eteenpäin keskustelemaan hänen sijaisensa kanssa. Sijaisena toiminut kuoronjohtaja otti asian esille kuoron kanssa, ja sain luvan tulla käymään harjoituksissa kysymään mahdollisia vapaaehtoisia tutkittavia.

Ennen kuorolaisten haastattelua ja kuorossa käyntiä halusin saada lisäymmärrystä kuorosta ja sen historiasta. Netistä löytyi hyvin vähän tietoa Maailma-kuorosta, eikä kuorosta ollut tehty kirjallisuutta. Sovimme tutkimushaastattelun kuoron taiteellisen johtajan Saara Ruuskan kotiin huhtikuulle 2018. Tutkimushaastattelua tulisi aina ohjata tutkimuksen tavoite, ja katsoin Ruuskan haastattelun edistävän ymmärrystäni Maailma-kuorosta (Ruusuvuori & Tiittula 2017, 46). Taiteellisen johtajan haastattelu erosi kuorolaisten haastatteluista siten, että tavoitteena oli saada yleinen käsitys muun muassa kuorosta, sen jäsenistöstä, historiasta, arvoista, toimintamalleista, musiikillisista tavoitteista, kuoronjohtajan roolista. Käytän näitä haastattelusta saamiani tietoja luvussa 2 kertoessani lyhyesti Maailma-kuorosta. Luvun 6 tuloksissa on myös muutama ote Ruuskan haastattelusta. Näiden otteiden tarkoituksena on tarkentaa kuvaa kuoron rakenteista. Käytän kuitenkin Ruuskan tietoja tai näkemyksiä vain tarkasti harkituissa tilanteissa, ja olen erityisen varovainen sekoittamasta taiteellisen johtajan ajatuksia kuorolaisten kokemuksiin. Siksi mainitsen jokaisella kerralla erikseen, kun jokin ajatus on peräisin taiteelliselta johtajalta, eikä aineiston pääinformanteilta eli haastateltavilta kuorolaisilta.

Kävin toukokuussa 2018 kuoron viikonloppuna pidettävällä harjoitusperiodilla seuraamassa harjoitusten kulkua ja esittelemässä tutkimustani. Harjoitusten loppuksi kerroin itsestäni ja tutkimuksestani. Puheeni aikana kuorolaisten keskuudessa kiersi paperilappu, johon alustavasti kiinnostuneet saivat laittaa yhteystietonsa. Kerroin kuitenkin lähettäväni kuorolaisille erikseen

sähköisen lomakkeen, jonka kautta he voisivat ilmoittautua vapaaehtoisiksi haastateltaviksi. Sähköpostin välityksellä sain tavoitettua jokaisen kuorolaisen, myös ne, jotka eivät olleet kyseisissä harjoituksissa. Ilmoittautumislomakkeessa (ks. Liite 2) kysyin vapaaehtoisten yhteystiedot, Maailma-kuorossa vietetyn ajan, äidinkielen, toisen äidinkielen ja mahdollisen kolmannen kielen sekä lyhyesti taustasta suhteessa Suomeen. Tutkimuskysymyksenivät olleet tuolloin vielä täysin muodostuneet, ja kerroin hakevani sekä ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajia että kantasuomalaisia. Halusin jättää mahdollisuuden vertailla näiden kahden ryhmän näkemyksiä integraatiosta.

Sähköiseen ilmoittautumislomakkeeseen (Liite 2) vastasi viisi henkeä, joista kolme oli ensimmäisen polven maahanmuuttajia. Vähäisen vapaaehtoisilmoittautumisen perusteella päätin rajata tutkimusnäkökulmaa niin, että haastattelisin ainoastaan kuoron ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajia, sillä heidän kokemuksistaan halusin ensisijaisesti kuulla. Samalla kun päätin rajata haastateltavien otannan kolmeen, päätin laajentaa tutkimuksen viitekehystä ja teemaa, jotta haastateltavat pääsisivät kertomaan henkilökohtaisemmin oman tarinansa.

Haastattelut suoritettiin touko-kesäkuussa 2018. Jari Eskolan ja Juha Suorannan (1998, 92) näkemyksen mukaan haastateltavalle on tarjottava mahdollisuus valita hänelle itselleen mieluisa haastattelupaikka. Kaikkien haastateltavien kesken sovittiin erikseen heille sopivista haastattelupaikoista. Ainut pyyntöni heille oli, ettei tila olisi erityisen meluisa, sillä se häiritä nauhoitteen litterointia. Haastattelupaikoilla aina ennen haastattelujen alkamista kerroin, että tulen äänittämään haastattelun. Keskustelimme anonymiteetistä (josta lisää alaluvussa 5.5) ja kerroin, että halutessaan haastateltavat saavat pyytää minua jättämään jonkin sanomansa pois aineistostani, mikäli heitä kaduttaakin sen sanominen. Koen tämän lisänneen luottamusta ja vähentäneen itsesensuuria. Kerroin suurpiirteisesti tutkimuksen aiheet, mutta jälkikäteen mietittynä olisin voinut käydä läpi käsiteltävät teemat tarkemmin läpi jo ennen haastattelun alkua. Kaikissa haastatteluissa käytiin läpi samoja teemoja, mutta luonteeltaan ne olivat kuitenkin erilaisia. Pisin haastatteluista oli kestoltaan tunti ja viisi minuuttia siinä missä lyhin kesti 35 minuuttia. Tutustuin jokaiseen haastateltavaan nopeasti ennen haastattelun aloittamista ja koen, että sain luotua luottamuksellisen suhteen haastateltaviin viimeistään haastattelun aikana. Mielestäni tämä helpotti haastattelujen tekemistä. Eskola ja Suoranta (1998) näkevät

luottamuksen tutkimushaastattelun avainkysymyksenä. Heistä haastattelun anti on välittömästi riippuvainen haastateltavan ja haastattelijan välisestä luottamuksesta (Eskola & Suoranta 1998, 94).

Jälkiviisaana voin sanoa, että olisi ollut hyödyllistä harjoitella tutkimushaastattelun tekemistä simuloiden tilannetta jonkun minulle läheisen henkilön kanssa ennen haastattelujen tekemistä. Jos keräisin aineistoni uudestaan, lähettäisin haastateltaville etukäteen täytettävän kyselylomakkeen. Täten saisin vahvistettua aineistoani lisätiedolla ja mahdollisesti määrällisellä datalla. Kyselylomake saattaisi myös toimia lämmittelynä haastateltaville nostaten teemoja mieleen jo ennen haastattelutilannetta. Tutustuisin myös haastattelukirjallisuuteen vielä tarkemmin kuin nyt tein. Tällaiset epäonnistumisen tunteet haastatteluissa eivät ole aloittelevalle tutkijalle täysin tavattomia (Hyvärinen 2017, 39). Olen kuitenkin kaiken kaikkiaan tyytyväinen keräämääni laadulliseen aineistoon, ja haastattelujen kulku meni mielestäni hyvin.

5.4 Aineiston analyysi

Tutkimukseni aineisto on analysoitu laadullisen sisällönanalyysin metodeita käyttäen. Sisällönanalyysi on laadullisen tutkimuksen perusmenetelmä, johon useimmat laadullisen tutkimuksen menetelmät periaatteessa pohjautuvat tavalla tai toisella (Tuomi & Sarajarvi, 2011, 91). Kun sisällönanalyysissä aineistona ovat haastattelut, analysoidaan haastattelujen puhuttuja sisältöjä. Tällöin haastattelujen litteroinnissa on tärkeää muuttaa kaikki puheen piirteet tekstiksi, joita pidetään tärkeänä analysoitavan ongelman kannalta. Puheen tulkinnan helpottamiseksi tulisi merkitä ylös myös erinäiset tilkesanat. (Ruusuvuori & Nikander 2017, 430.)

Tämän tutkimuksen analyysin läpikäynyt aineisto koostuu kolmesta ensimmäisen polven maahanmuuttajakuorolaisen haastattelusta. Kuoron taiteellisen johtajan haastattelu toteutettiin tutkimushaastatteluna, mutta se toimii suullisena tiedonantona antamaan tietoa kuorosta ja sen rakenteesta. En ole tehnyt sille vastaavaa analyysiä, eikä sitä tule siis sekoittaa analysoimaani tutkimusaineistoon. Siksi läpi tutkimuksen aina käyttäessäni termiä *haastateltavat* puhun

yksinomaan haastateltavista kuorolaisista. Jos jokin tieto on peräisin taiteelliselta johtajalta, mainitsen sen aina erikseen.

Aloitin tutkimukseni haastatteluaineiston analyysin litteroimalla kaikkien tutkimushaastattelujen äänitteet sanatarkasti puheesta tekstiksi. Toimin litterointia tehdessäni edellä mainitun sisällönanalyysin ohjeiden mukaisesti. Litteroinnin tarkkuuden määrittävät tutkimuskysymykset sekä tutkimuksen analyysitapa (Ruusu vuori & Nikander 2017, 427). Merkitsin ylös jokaisen sanan lisäksi myös haastateltavien äänensävyyn ja äänenpainot, jotten tulkitsisi haastateltavien sanomisia väärin. Koska tutkimuskysymykseni ohjasivat kiinnittämään huomiota puheen sisältöön, en kokenut tarpeelliseksi kirjata ylös tarkasti esimerkiksi puheen taukoja. Puheen rytmiä sen sijaan olen merkinnyt väliviivoilla. (Ruusu vuori & Nikander 2017, 427–429.)

Litteroin kaikki kolme kuorolaisten haastattelua sekä kuoronjohtajan haastattelun vuoden jälkeen niiden äänittämisestä kesällä 2019. Sain haastattelutilanteet hyvin palautettua mieleeni kuuntelemalla nauhat läpi tarkkaan ennen litteroinnin aloittamista. On silti mahdollista, että olen vuoden aikana unohtanut haastateltavien eleitä tai haastatteluja edeltäneitä small talk -keskustelujamme. Tein kuitenkin jokaisesta haastattelusta myös laadullisia kenttämuistiinpanoja äänitteiden tueksi. Olen kovin luottavainen, ettei pitkä tauko haastattelujen ja niiden litteroinnin välillä heikennä tutkimustuloksiani.

Analyysin seuraava vaihe oli järjestellä aineisto uusiksi. Tässä vaiheessa aineisto hajotetaan osiin, käsitteellistetään ja kootaan uudestaan uudella tavalla loogiseksi kokonaisuudeksi. Tämä prosessi toistetaan läpi analyysin, ja se tehdään aina loogiseen päättelyyn ja tulkintaan perustuen. (Tuomi & Sarajärvi 2011, 108.) Sovelsin analyysissäni Jouni Tuomen ja Anneli Sarajärven (2011, 91–93) analyysin toteuttamisohjetta, jonka he olivat omaksuneet tutkija Timo Laineelta. Tiivistäisin sen kutakuinkin näin: *Päätä mikä aineistossa kiinnostaa. Erottele ja merkitse nämä muusta aineistosta erilliseksi. Luokittele, teemoittele tai tyypittele aineisto ja kirjoita yhteenveto.* (Tuominen & Sarajärvi 2011, 92.) Vinkkejä tietokoneella toteutettavaan teemoitteluun sain Irma Rantalan (2007) artikkelista ”Laadullisen aineiston analyysi tietokoneella”.

Kävin läpi jokaisen haastattelun aineiston ja siirsin tutkimuskysymysten kannalta vähänkään merkittävät tekstipätkät uudelle Word-tiedostolle. Tiputin aineistosta pois kohdat, joilla ei ollut yhteyttä tutkimuskysymyksiini. Tämän materiaalin siirsin sitten uudelle Word-tiedostolle, johon olin laittanut kaikista aineistoista löytyviä aihepiirejä. Seuraavaksi siirryin yksityiskohtaisempaan aineiston teemoitteluun. Teemoittelussa on kyse laadullisen aineiston pilkkomisesta ja ryhmittelystä erilaisiin aihepiireihin (Tuomi & Sarajärvi 2011, 93). Koska tutkimukseni haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina, oli teemat helpommin löydettävissä, kun aihekokonaisuudet olivat lähellä toisiaan. Kun olin laittanut kaikki tärkeät tekstipätkät niille sopivien teemojen yläluokkiin (esim. 1 haastateltavien taustat, 2 sosiaalisuus, 3 musiikki ja ilmaisu...), tein vielä kerran näiden teemojen sisällä uuden jaottelun tarkempiin alaluokkiin (esim. yläluokan 2 alaluokat: A suhde muihin kuorolaisiin, B kaverit ja läheisimmät kontaktit kuorossa, C yhteisiä kuoron ulkopuolisia tapaamisia...). Vasta alaluokkia tehdessäni aloin muokata sitaateista erillistä tekstejä ja kirjoittamaan yhteenvetoa, josta muodostui tutkimukseni luku 6 Tulokset. Tulokset-luvussa pyrin siis sisällönanalyysin tavoitteeseen, eli luomaan sanallisen, selkeän ja tiiviin kuvauksen tutkittavasta ilmiöstä, menettämättä sen sisältämää informaatiota (ks. Tuomi & Sarajärvi 2011, 108). Sisällönanalyysia tehdessä tulee kuitenkin varoa, ettei sen tuloksia esitetä sellaisinaan valmiina johtopäätöksinä (Tuomi & Sarajärvi 2011, 103). Tämän vuoksi esittelen tulosten ja teorian pohjalta muodostetut johtopäätökset analyysin luvussa 7 Johtopäätökset.

5.5 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkijan on pohdittava jatkuvasti tekemiään valintoja ja täten ottamaan kantaa sekä analyysinsa kattavuuteen että koko tutkimuksen luotettavuuteen (Eskola & Suotmaa 1998, 209). Edellisessä alaluvussa kerroin tutkimukseni aineiston analyysiprosessista. Tässä prosessissa sovelsin useampia eri alan asiantuntijoiden metodeita useammista oppaista, vaikkakin suurimman tuen analyysiprosessin askelmerkkeihin sain Tuomelta ja Sarajärveltä (2011). Analyysia tehdessäni en seurannut yhtä tiettyä kaavaa alusta loppuun, vaan minun oli sovellettava useampaa strategiaa. Koen, ettei yksikään löytämäni tutkimusmetodi sellaisenaan ole tarpeeksi monipuolinen tutkimukseni aineiston purkamiseen. On siis aiheellista pohtia tutkimukseni metodin luotettavuutta. Kokenut tutkija ja tutkimuskirjailija Pertti Alasuutari (2011) kertoo omassa tutkimusoppaassaan *Laadullinen*

tutkimus 2.0, ettei ole urallaan tehnyt yhtään tutkimusta täysin tutkimusoppaan ohjeiden mukaisesti. Hänen mukaansa laadullisen tutkimuksen oppaiden prosessikaaviot soveltuvat sellaisenaan paremmin toisille tieteenaloille kuin toisille, mutta todellisuudessa prosessi on aina enemmän päällekkäistä kuin mitä kaaviot antavat niistä ymmärtää. (Alasuutari 2011, 251.) Metodologisen tutkimusoppaan *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* kirjoittaneet Tuomi ja Sarajärvi (2011) perustavat kirjansa olettamukseen, että laadulliseen tutkimusperinteeseen kuuluu useita eri perinteitä. Heidän mukaansa eri oppaat painottavat eri asioita luotettavuuden mittareina (Tuomi & Sarajärvi 2011, 134). Tulkitsen sekä Alasuutaria että Tuomea ja Sarajärveä siten, että laadullisen tutkimuksen tekijä joutuu usein soveltamaan itse useamman oppaan avustuksella juuri hänen tutkimukselleen sopivia ratkaisuja. Ratkaisuista on kuitenkin oltava avoimia, ja valinnat tulee pystyä perustelemaan. Juuri näin olen pyrkinyt tämän tutkimuksen rakentamisessa toimimaan.

Tutkimusaineistoni koostuu kolmen kuorolaisen haastatteluista kerätystä aineistosta. Tunnistan tutkittavieni otannan lukumäärällisesti pieneksi ja olen pyrkinyt korvaamaan määrää laadulla. Haastattelemani henkilöt olivat kuitenkin kuoron ainoat kolme ensimmäisen polven maahanmuuttajaa, jotka ilmoittautuivat vapaaehtoisesti haastateltaviksi. Ymmärtääkseni he olivat myös kyseisellä hetkellä ainoat kolme aktiivisesti kuoron toimintaan osallistuvaa ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajaa. Haastatteluun suostuttelun eettisyyttä voidaan pitää kyseenalaisena, eikä suostuttelua voi nähdä erityisen hyvänä lähtökohtana tutkimushaastattelulle (Eskola & Suoranta 1998, 93). Tuomi ja Sarajärvi (2011) katsovat, että opinnäytetöissä tiedonantajien määrä voi vaihdella tutkimuksen mukaan. Heistä opinnäytetyöhön haastateltavien lukumäärää ei voi pitää merkittävänä luotettavuuden kriteerinä, sillä opinnäytetöissä ei lähtökohtaisesti pyritä tilastolliseen yleistettävyyteen tai suureen vaikuttavuuteen. (Tuomi & Suojärvi 2011, 85.) Tutkimukseni otannan kokoa suhteuttaessa on mielestäni tärkeä huomioida, että Maailma-kuoro oli ainut löytämäni kuoro, jossa usean kantasuomalaisen lisäksi oli edes kolme ensimmäisen polven maahanmuuttajaa. Olin siis hyvin tyytyväinen löytäessäni Maailma-kuoron ja saadessani haastatella sen kolmea maahanmuuttajajäsentä.

Tutkijan on pyrittävä läpi tutkimuksensa eettiseen toimintaan. Eettinen tutkija huomioi haastateltavansa ja kohtaa heidät kunnioittavasti. Haastattelutilanteissa haastateltaville on

kerrottava, mihin he ovat osallistumassa ja miten haastatteluissa kerättyjä tietoja säilytetään ja käytetään. (Hyvärinen 2017, 32.) Olen pyrkinyt parhaani mukaan kertomaan haastateltaville, mihin he ovat osallistumassa, ja pitämään heistä kerätyt tiedot turvassa. Olen kertonut kaikille haastateltaville etukäteen tutkimuksestani ja sen pääpiirteistä. Jouduin kuitenkin pohtimaan, miten tarkasti avaan haastateltaville tutkimukseni teemoja ennen haastattelua, etten johdattelisi heitä liikaa. Näin jälkikäteen arvioni on, että olin ehkä liian varovainen ja olisin voinut kertoa haastattelun teemoista tarkemmin jo etukäteen.

Kun tutkimukseen osallistuu haastateltavia, on anonymiteetin varmistaminen ja siitä sopiminen on erityisen tärkeää (Hyvärinen 2017, 32). Siihen, kuinka paljon on tehtävä anonymiteetin takaamiseksi, vaikuttaa haastattelujen aihepiiri ja sisällön arkaluontoisuus (Ranta & Kuula-Luumi 2017, 418). Olen poistanut, karkeistanut ja muuttanut kriittisiä tietoja, joiden avulla haastateltavat olisi mahdollista tunnistaa. Olen päättänyt jättää esiteltävästä tutkimusaineistosta pois heidän synnyinmaansa, nykyiset ja entiset kotikaupungit sekä äidinkielen. En myöskään mainitse muiden kuorolaisten nimiä. Olen antanut kaikille haastateltavilleni peitenimet. Koska he ovat kaikki maahanmuuttajia, jouduin pohtimaan peitenimien valitsemista erityisen paljon. Päädyin pseudonimiin, joita esiintyy heidän syntymämaanosissaan, muttei vain yhdessä tietyssä maassa. Nimet ovat yleisiä siis useammassa maassa. Kuoron taiteelliselta johtajalta Saara Ruuskalta ja hänen sijaiseltaan Raija Silfverbergiltä olen pyytänyt luvan käyttää hänen nimiään.

Olen kertonut jokaiselle haastateltavalle, että tulen antamaan heille peitenimet ja toteuttamaan toimenpiteitä anonymiteetin takaamiseksi. Samalla kerroin heille, että on mahdollista, että heidät ja kuoron hyvin tuntevat voivat tunnistaa heidät, sillä haastateltavia on niin vähän ja jokaisen tarina on niin ainutlaatuinen. Kuorossa on myös hyvin rajattu määrä ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajia ja pelkästään tämä tieto tekee heidät enemmän tunnistettaviksi. Haastateltavat jakoivat hyvinkin henkilökohtaisia kokemuksiaan, ja anonymiteetti on varmasti edistänyt asiaa. On kuitenkin mahdollista, että erityisesti negatiivisista kokemuksista kuoron sisällä on ollut vaikeampi puhua, jos pelkää tulevansa tunnistettavaksi kuorokavereidensa toimesta. En aistinut haastatteluissa mitään tähän viittaavaa, mutta tuloksia tulkittaessa tämä mahdollisuus on mielestäni hyvä tiedostaa.

5.6 Tutkijan rooli

Laadullisessa tutkimuksessa tutkija itse on tutkimuksensa keskeinen tutkimusväline. Lähtökohtana on, että tutkija myöntää olevansa aktiivinen toimija, joka joutuu jatkuvasti arvioimaan ja tarkkailemaan omaa paikkaansa. Hänen tulee sitoutua olemaan avoin asiasta. (Eskola & Suoranta 1998, 211). Tutkijalla on paljon vapautta päättää tutkimuksensa suunnittelusta ja toteuttamisesta. Hänen on kuitenkin kerrottava tehdyistä ratkaisuista tutkimuksen lukijoille, jotta hänen työnsä arvioiminen on mahdollista. Tutkijalla on myös aina omia ennakkoluuloja ja tiedostamattomia käytäntöjä, jotka vaikuttavat tutkimuksen tekemiseen. Näitä käytäntöjä saattavat ohjata enemmän ”arkijärjen” päättelyketjut kuin objektiivinen logiikka. (Eskola & Suoranta 1998, 20.)

Suhtautumistani kuorolaulamiseen saattaa ohjata omat positiiviset kokemukseni kuorossa laulamisesta ja kuoron yhteisöllisyydestä. Musiikkikasvatuksen ja kuoronjohdon opintojen myötä kuorolaulaminen ja kuoronjohtaminen ovat ammattejani. Pysin tutkimuksessani ottamaan etäisyyttä itseeni, etten tulkitsisi toisia liikaa omien käsityksieni läpi. On kuitenkin tärkeä kertoa, että kuoro aiheena on kuitenkin henkilökohtainen. Oma kiinnostukseni maahanmuuttajien laulamisesta kuorossa nousevat samoin oman henkilökohtaisen kokemukseni kautta. Roolini haastattelijana on luonnollisesti vaikuttanut haastattelun kulkuun ja siihen valittuihin teemoihin. Samoin olen vastuussa tutkimuksen rajauksista. Jouduin aloittelevana haastattelijana jatkuvasti punnitsemaan omaa rooliani, osallistumistani keskusteluun sekä kysymystenasettelun vaikutusta haastateltavien vastauksiin. Vaikka haastattelu tuntuisi arkiselta keskustelulta, on haastattelija, eli tässä tutkimuksessa myös tutkija, kuitenkin aina eri asemassa haastateltavaan nähden (Eskola & Suoranta 1998, 86).

6 TULOSTEN ESITTELY

6.1 Kotoutumisen taustat ja Maailma-kuorosta riippumaton kotoutuminen

Tässä alaluvussa kerron taustoista, haastateltavien maahanmuuttoon vaikuttaneista seikoista sekä kotoutumiseen vaikuttavista taustoista. Anonymiteetin suojaamiseksi olen pyrkinyt jättämään pois tai karkeistamaan tietoisesti joitain yksityiskohtia. Aluksi kerron haastateltavia yhdistäviä seikkoja, jonka jälkeen heidän kertomuksistaan voi lukea erikseen eriteltyinä.

Jokainen haastateltava on alun perin muuttanut omasta aloitteestaan Suomeen opiskelemaan tai töihin. He ovat haastatteluhetkellä kolmekymppisiä korkeakoulutettuja naisia, ja jokaisella on työpaikka kansainvälisessä työympäristössä omaa koulutustaan vastaavalla alalla. Kaikki ovat asettuneet pääkaupunkiseudulle asumaan. Haastatteluissa avattiin Suomeen muuton syitä ja kokemuksia sen aiheuttamista muutoksista arkeen. Kaikkia tarinoita yhdisti kuvaus siitä, miten ulkomaille muutto on antanut tilaa löytää ja toteuttaa itseään, kun lapsuuden ympäristön odotukset ja paineet eivät ole läsnä uudessa ympäristössä. Uuteen ympäristöön asettuminen on kuitenkin välillä myös aiheuttanut kipuilua. Merkitykselliset ihmissuhteet ja yhteisöt sekä positiiviset kohtaamiset uudessa kotimaassa ovat tällöin antaneet tukea muutoksen keskellä.

Erittelen seuraavissa kolmessa erillisessä alaluvun alaluvussa haastateltavien kotoutumisprosessiin vaikuttavia taustoja, kokemuksia kotoutumisesta kuoron ulkopuolella, sekä oman kokemuksen tuomia näkemyksiä kotoutumisprosessista. Yhtäläisyyksistä huolimatta jokaisen haastateltavan kotoutumisprosessi on uniikki, ja koen erittelyn tässä tapauksessa tarpeelliseksi.

6.1.1 Charuta

Charuta (nimi muutettu) on asunut kotimaansa ulkopuolella eri eurooppalaisissa kaupungeissa jo useamman vuoden ennen Suomeen muuttoa. Suomi oli Charutalle tuttu maa muuttaessa, sillä hänellä oli ollut nuorempana töitä täällä. Uusin muutto Suomeen tapahtui, kun hän sai täältä alansa töitä kansainvälisestä työympäristöstä.

Hän kertoo, että elämä ja mieli ovat välillä jakautuneet entisen kotimaan ja uusien ympäristöjen välille, mutta on kokenut olonsa Suomessa hyväksi. Kertynyt kokemus ulkomailla asumisesta on auttanut Charutaa nykyisessä kotoutumisprosessissa, ja hän on ammentanut paljon vanhoista kokemuksistaan:

I learned my lessons from those experiences of not fitting in and having a hard time those two years. What did I do right then that I can repeat? So it was more a case of like I took two years there because I went about all the wrong way and then I think what I did wrong then, which I worked really hard not to repeat here. So one of the biggest things to do wrong is to surround yourself by people who have a negative point of view on the place that you've arrived at. (Charuta)

Charutalla oli hyvin tiedossa, kuinka erilaista on muuttaa uuteen paikkaan opiskelemaan kuin työn perässä. Työperäisen muuton tapauksessa hänestä tulisi aina etsiä työn ulkopuolisia muita sosiaalisia ryhmiä, jottei koko elämä pyörisi työporukan ympärillä. Vaikka kollegat olisivat kuinka mukavia, ei arkea kannata rakentaa vain heidän varaansa. Jo ennen muuttoa hän kyseli tutuiltaan kontakteja Suomesta, jotta saisi asettumiseen mahdollisimman pehmeän laskun. Ensitöikseen Suomeen saavuttuaan Charuta alkoi etsiä itselleen sopivaa kuoroa ja ilmoittautui kielikurssille. Hän sanoo tietäneensä jo etukäteen niiden tekevän hyvää ja auttavan kavereiden löytämisessä. Kokemus tuottikin tulosta. Siinä missä sopeutuminen erääseen aikaisempaan kotikaupunkiin oli kestänyt kaksi vuotta, tapahtui se Suomessa hänen mukaansa hetkessä.

Muuttoa Suomeen ovat helpottaneet hyvin toimivat julkiset palvelut sekä nopeasti löytynyt koti. Oleskelulupaprosessi sujui mutkattomasti. Englanninkieliset opasteet palveluissa ja kaupungilla ovat helpottaneet arkea. Charuta on myös tyytyväinen kotiinsa ja sen sijaintiin. Pienet positiiviset kohtaamiset paikallisten kanssa heti maahan asettumisen alussa antoivat hyvän pohjavireen kotoutumisprosessille. Charutan mukaan moni hänen ystävästään on kohdannut rasismia Suomessa, mutta hän itse on toistaiseksi välttynyt siltä. Tämän sanottuaan tosin yksi hänelle suunnattu kommentti nousi mieleen:

Oh! I heard a funny thing from a friend the other day, she said: Well you are not that type of [mainitsee kansallisuutensa]... Which I was like, I don't know how to process that because, so you're partially saying that there is a right type of [mainitsee kansallisuutensa] and you are partially saying that I fit well, fit better in the culture, but that also implies that there are people who don't, so it's very like... I probably was not the right type of [mainitsee kansallisuutensa] at some point. You know like back in the journey. (Charuta)

Charutalle synnyinmaa tulee tietyllä tapaa aina olemaan hänelle koti. Hänen suhteensa maan kulttuuriin on kuitenkin osittain ristiriitainen. Kulttuuri ja kasvatus ovat muokanneet häntä osittain siksi, kuka hän on, mutta samalla hän kokee kulttuurin osittain rajoittavan erityisesti naisten mahdollisuuksia.

6.1.2 Ines

Ines (nimi muutettu) vietti korkeakouluvaihtonsa Suomessa ja palasi myöhemmin takaisin aloittamaan uudet opinnot. Hän on asunut siitä lähtien Suomessa. Päätökseen palata vaikutti turhautuminen synnyinmaan korkeakoulujärjestelmään, kun taas Suomen korkeakoulujärjestelmän joustavuus ja vähäinen hierarkkisuus houkuttelivat.

Integraatioprosessin hän sanoo olleen sulavaa. Ennen opintojen alkua järjestetty kielikurssi antoi itseluottamusta suomen puhumiseen. Hyvästä suomen kielen osaamisesta ja sen aktiivisesta käytöstä onkin ollut todella paljon apua kotoutumisessa. Ineksellä on ollut alusta asti laaja ystäväpiiri ja useampia yhteisöjä, jotka ovat olleet tukemassa arjen rakentumista. Maailma-kuorossa laulaminen on saanut hänet pohtimaan, että kuorossa laulaminen voisi tukea sellaisia ihmisiä kotoutumaan, joilla ei ole ollut yhtä hyvää mahdollisuutta verkostoitua muita reittejä. Kaikki viralliset maahanmuuttoon liittyvät toimenpiteet hän on saanut hoidettua itse melko mutkattomasti. Auttavia ja tukevia läheisiä kuitenkin löytyy, kun apu on tarpeen.

Vaikka arki Suomessa sujuu hyvin, kaipaa Ines välillä perhettä ja vanhoja ystäviään. Etäisyydestä huolimatta hän pystyy kuitenkin ylläpitämään tärkeitä ihmissuhteitaan myös vanhassa kotimaassaan. Ines kokee, että suhde oman synnyinmaan kansallis-identiteettiin ei ole varsinaisesti vahvistunut tai heikentynyt Suomessa vietettyjen vuosien aikana. Kansallisidentiteetin ylläpito tai sen aktiivinen muuttaminen eivät tunnu tärkeältä. Sen sijaan

hän kokee merkitykselliseksi ylläpitää omaa äidinkieltään ja olla perillä äidinkielen kehityksestä.

6.1.3 Nora

Nora (nimi muutettu) muutti alun perin Suomeen määräaikaiseksi ajaksi töihin. Hän halusi kokeilla ulkomailla asumista ja kaipasi uusia haasteita elämäänsä. Määräaikaisten töiden loputtua Nora jäi maahan asumaan, koska halusi opiskella Suomessa. Henkilötunnuksen puuttuminen vaikeutti kuitenkin opiskeluihin hakemista, ja hän koki jääneensä ilman tukea sen hakemisessa. Etenkin työnantaja tuntui vaikeuttavan prosessia auttamisen sijaan. Henkilötunnuksen puuttuminen vaikeutti myös muille kursseille osallistumista. Asiat kuitenkin järjestyivät lopulta, ja Nora opiskeli itselleen uuden korkeakoulututkinnon. Hän tekee nykyään uuden alansa töitä. Suomeen muutto avasi mahdollisuuden kouluttautua uudestaan hänelle paremmin sopivalle alalle. Noralle on ollut tärkeää, että hän on saanut Suomessa kouluttautua uudestaan ja tehdä asioita, joita hän rakastaa.

Muuton jälkeen omaa identiteettiä on pitänyt löytää aina välillä uudestaan. Erityisesti keskustelut muiden maahanmuuttajien kanssa ovat auttaneet löytämään tärkeitä kysymyksiä sekä vastauksia omaan elämään ja identiteettiin liittyen. Myös kotoutumisprosessi on ollut vaiheikas. Nora kokee integroituneensa suomalaiseen kulttuuriin, mutta suhde Suomeen on elänyt matkan varrella eri elämäntilanteiden mukana. Suomessa hän on päässyt löytämään itseään ja edistämään itselleen tärkeitä asioita, mutta välillä kulttuurierot ovat vaikeuttaneet arkea ja ihmissuhteita. Kotoutumisprosessin aikana mielessä on käynyt muutaman kerran muutto takaisin entiseen kotimaahan. Akkulturaatiostressiä on siis ollut ajoittain paljonkin, mutta muun muassa työpaikka, kuoroharrastus ja asioihin uudella tavalla suhtautuminen ovat tukeneet vaikeina hetkinä ja edistäneet integraatiota positiivisella tavalla. Noran mielestä kuoron osuutta kotoutumisprosessin tukemisessa ei voi vähätellä. Merkittävää oli, kun Maailma-kuoroa edeltäneessä kuorossaan hän pääsi laulamaan paljon oman kulttuurinsa musiikkia. Muiden kuorolaisten avustaminen omilla vahvuuksilla tuntui hyvältä. Kokemukset aktiivisesta osallistumisesta ja asiantuntijuudesta antoivat itseluottamusta myös muihinkin osa-alueisiin kuin laulamisen:

Ja sitten mä huomasin myös että kielen osalta tuli paljon enemmän rohkeutta puhua suomalaisten laulukavereiden kanssa, koska tuntui siltä että he hyväksyvät minut. --- ehkä laulaminen oli se joka tuki paljon, se oli se mikä antoi voimia. Voimaa antava laulaminen. (Nora)

6.2 Kuoroon hakeminen ja musiikillinen tausta

Maailma-kuoroon päädytään useita eri reittejä. Kuoron taiteellinen johtaja Saara Ruuska (Ruuska 2018) kertoo, että Maailma-kuoro järjestää avoimia laulajahakuja. Sosiaalisen median kautta tavoitetaan mahdollisia hakijoita ja kuoroa on mainostettu muun muassa erinäisiin monikulttuurisiin järjestöihin. Ruuskan mukaan monikulttuurisen taustan omaavien rekrytoiminen on välillä osoittautunut haastavaksi. Tehokkaimmaksi väyläksi mahdollisten laulajien löytämiseksi on osoittautunut ”puskaradio”. Viime vuosien trendinä on ollut, että laulajien ja johtajan kavereita sekä kavereiden kavereita on hakenut kuoroon. Hakijoita on välillä ollut niin monta, ettei kaikkiin kuoro-stemmoihin ole ollut tilaa uusille laulajille.

Kukaan haastateltavista ei ole musiikin ammattilainen, mutta kaikille haastateltaville musiikki on ollut omalla tavalla tärkeää. Ineksen kotona on kuunneltu maailmanmusiikkia ja siksi Maailma-kuoronkin ohjelmisto viehättää. Hän kokee olevansa moniruokainen musiikin suhteen ja kiinnostunut useista musiikkityyleistä. Musiikintuntemuksen lisäksi vapaa-ajan klassisen musiikin laulutunnit ovat olleet tukemassa kuoroharrastusta. Sekä Ines että Charuta kokevat epävarmuutta nuotinluvun suhteen, mutta eivät ole antaneet sen rajoittaa kuoroharrastusta. Jokainen haastattelemani on laulanut nuorempana lapsikuorossa. Kuoro ei siis ollut kenellekään täysin uusi harrastus, vaikka osa oli pitänyt pitkiäkin taukoja ennen Maailma-kuoroon liittymistä. Nora ja Ines tunsivat jo Maailma-kuoron laulajia ennen mukaan liittymistä. Ineksen kuorossa laulavan ulkomaalaisen ystävän aktiivisen kuoron kehumisen ja mukaan houkuttelun tuloksena Ines uskaltautui lopulta hakemaan kuoroon. Liittyminen Maailma-kuoroon tarkoitti paluuta kuoroharrastuksen pariin ensimmäistä kertaa lapsuuden positiivisen kuorokokemuksen jälkeen. Nora harrasti lapsena kuorolaulamista kahdeksan vuoden verran, mutta lapsikuoroon kuulunut ankara kuri ja neljästi viikossa pidetyt harjoitukset saivat hänet jättämään kuorot useammaksi vuodeksi. Korkeakouluvaihdon aikana hän kuitenkin löysi harrastuksen uudestaan. Kokemus oli vaikuttava, ja positiivinen kokemus sai hänet hakemaan kuoroon myös Suomessa. Päätettyään hakea Maailma-kuoroon Nora otti muutaman kerran koelauluista

vastaaviin yhteyttä sähköisesti, muttei saanut vastausta. Lopulta hän sai laulajaystävänsä kautta yhteyden ja sai kutsun kuoroon. Charuta tiesi jo Suomeen muuttaessaan, että haluaisi liittyä kuoroon. Hän löysi Maailma-kuoron vähemmän tyypillistä kautta:

I knew what I was looking for and then I googled for it. And people find that great. No one in the choir seems to have done it that way. I knew that I was looking for an amateur choir, it had to be amateur and non religious and non classical, because I am not... (Charuta)

Charutan asettamat kriteerit täytti kaksi kuoroa, joista toinen oli Maailma-kuoro. Hänen oli tarkoitus alun perin testata molempia ja sitten tehdä päätös siitä, kummassa kuorossa jatkaisi. Maailma-kuoro järjesti koelaulutilaisuuden Charutalle, vaikka yleiset koelaulut oli järjestetty viikkoa ennen hänen yhteydenottoaan. Alkuperäisen suunnitelman mukaan hänen piti testata molemmat kuorot, mutta hän viihtyi Maailma-kuorossa sen verran hyvin, että päätti jättää menemättä toisiin pääsykokeisiin.

6.3 Sosiaalisuus, vuorovaikutus ja yhteisöllisyys

Kaikki haastateltavat kokevat, että ovat löytäneet kuorosta ihmisiä, joiden kanssa on mukava viettää aikaa yhdessä. Osan kuorolaisista kanssa koetaan syvempää yhteenkuuluvuutta. Haastateltavat kokevat olevansa vielä suhteellisen uusia kuorolaisia, ja heistä on täysin luontevaa, ettei kaikkia kuorolaisia vielä tunneta syvällisemmin. Kuoron positiivinen ilmapiiri koetaan otolliseksi sosiaalisten suhteiden luomiselle. Ympäristönä Maailma-kuoro antaa heidän mielestään hyvin tilaa muihin tutustumiselle, vaikka kuoroharjoituksissa keskitytään laulamiseen ja musiikkiin.

Haastateltavien mielestä kuoro on täynnä mielenkiintoisista ihmisistä. Haastatteluissa ilmaistaan useamman kerran tyytyväisyys porukkaan ja kuoronjohtajaan. Charuta ja Ines kertovat vähän leikillään, kuinka kuoro tuntuu osittain vahvistavan heidän ”kuplaansa”:

All the women at Maailma-kuoro are super smart, doing really interesting work from different backgrounds, have like fascinating things that they do. I have this feeling that everyone in Finland works in the social sector. I think it's just because of the bubble that I live in, but I feel like everyone is saving the world somehow, so I don't know... As individuals they are very interesting as well. So that makes for a great break conversations... (Charuta)

Aika monet, mä oon huomannu, tekee töitä ympäristöalalla. Ehkä niinku just ne suomalaiset jotka on niinku siel kuorossa ja monet asuu Helsingin itäisessä ja pohjoisessa kantakaupungissa [tarkemmat nimet karkeistettu]. On vähän niinku semmonen viherkupla tyyppinen. (Ines)

Ineksellä on monen kuorolaisen kanssa useampia yhteisiä kavereita ja kiinnostuksen kohteita. Hän uskookin, että olisi voinut tutustua heihin muutakin kautta. Yhteisten arvojen ja mielenkiinnon kohteiden jakaminen on vahvistanut tunnetta siitä, että hän on juuri oikeassa kuorossa. Kaikki haastateltavat kokevat, että yhdessä tekeminen ja kuorolaisten osittain yhteiset intressit saavat heidät tuntemaan olonsa läheisemmäksi toisiaan kohtaan. Muiden kanssa on helppo olla, kun jaetaan muutakin yhteistä kuin ilo musiikkia kohtaan:

--- me kaikki jollain tapaa uskotaan johonki yhteisöllisyyteen ja niihin.. no... yhteiskunnan moninaisuuteen ehkä. Et siit voi syntyä kuitenki semmonen ihan harmoninen ja kiva ja tavallaan ja et yhdessä... (Ines)

It [Maailma-kuoro] was put together by a group of women who met in a Finnish language class as a way to practise their hobby with others in the same situations like them. Like the goal of Maailma-kuoro was a kind of integration or like a kind of a belonging and it's obviously changed a lot in the years, but that fundamentally is kind of like, that's welcoming that says like yea this is your place to come and belong. Though I didn't know that when I first approached them. So that was something I learned later and that made it easy, like more this is actually for people like me! (Charuta)

Nora iloitsee siitä, että Maailma-kuorossa on hänen ikäisiä naisia. Nora tunsu yhden kuorolaisen siinä vaiheessa, kun hän liittyi kuoroon puoli vuotta aikaisemmin, nyt hän tulee muutaman uuden tuttavuuden kanssa hyvin juttuun. Parin kuorolaisen kanssa hän kokee olevansa jo läheisempi. Hän kertoo saaneensa harrastuksen kautta kavereita, mutta syvempi ystävyystyminen vie häneltä aikaa. Hän on kuitenkin haastatteluhetkellä tyytyväinen omaan tilanteeseensa kuorossa. Ennen kuoroon liittymistä hänellä oli menossa vaihe, jonka aikana uusien kavereiden saanti oli vaikeampaa.

--- oli semmonen vaihe kun mä päätin, että en mäkään enää yritä [saada kavereita], mä oon yrittäny aivan liikaa. Nyt tää on loppu! Ei kenen kanssa jaksa lähteä mihinkään. Siis ei vaan jaksa, mutta jotenkin että asia ei onnistu ja piste. Mutta tota jotenkin alkaa tuntumaan sellaiselta Maailma-kuorossa että on kiva. On tosi kiva jutella ihmisten kanssa. (Nora)

Hän kokee, että Maailma-kuoro on hyvä ympäristö löytää kavereita. Sieltä hän kokee myös saaneensa lisää rohkeutta yrittää uudestaan, ja olo on paljon luottavaisempi kuin ennen kuoroon liittymistä.

Kuoroa edeltäneet kaverit saivat Ineksen mukaan kuoroon, mutta uusiin ihmisiin tutustuminen on ollut ”ehdottomasti positiivista”. Kontaktin ottaminen muihin on ollut helppoa, varsinkin omasta laulustemmasta on löytynyt rentoa juttuseuraa. Ines, Nora ja Charuta puhuvat lämpimästi muista kuorolaisista. Keskusteluissa nousee esiin myös kuoron muut maahanmuuttajajäsenet, joiden kanssa on lähennytty. Vaikka Ines ja Nora pärjäävät erinomaisesti suomen kielellä, on Ineksestä vieraskielisyys yhdistänyt muiden maahanmuuttajien kanssa. Haastateltavat matkustavat myös aina välillä harjoituksista kotiin samalla bussilla. Pääsin osallistumaan heidän harjoitusten jälkeiseen yhteiseen bussimatkaansa, kun kävin kuoron viikonlopputreeneissä. Matka on sopivan mittainen juttelu- ja kuulumisten vaihtamiselle.

Harjoitusten ulkopuolella haastateltavat eivät vietä paljoa aikaa kuorolaisten kesken, mutta satunnaisia tapahtumia illanviettoja löytyy.

Me nähään niin usein kuitenkin, tiiätkö, joka viikko. Ja sit ku on keikat nii tavallaan ei oo niin suuri tarve nähdä ulkopuolella. Mut nyt kesän aikana sanottiin et ois kiva lähtee kahville tai jonneki. (Ines)

Kuorolaiset kokoontuvat aina välillä viikoittaisten harjoitusten jälkeen ravintolaan viettämään iltaa. Arkitreenien jälkeistä illanviettoa kutsutaan nimellä ”Social Mondays”. Ilta saattaa olla ihan perinteistä seurustelua, mutta joskus saatetaan laulaa karaokea tai esittää spontaanisti kappale kuoron repertuaarista. Myös esiintymisten jälkeen saatetaan jäädä yhteiseen karonkkaan. Välillä kuitenkin saatetaan nähdä ihan omaehtoisestikin. Charuta esimerkiksi järjesti yhdessä kahden muun kuorolaisen kanssa uudenvuoden juhlat. Hänen yllätyksekseen juhlia ei vietettykään kolmestaan, vaan usea kuorolainen osallistui illanviettoon. Moni jakoi kiireisen iltansa siten, että pääsi edes pyörähtämään heidän juhlissaan, vaikka menoa oli myös muualle. Charuta koki tämän todella ystävällisenä eleenä. Inekselle ja Noralle jäi hyvät muistot kuoron kevätkauden päätösjuhlista. Inekselle mukavan illanvieton kohokohtia olivat muun muassa spontaani esiintyminen open stage -lavalla ja uusiin ihmisiin tutustuminen.

Maailma-kuoron laulajat taitavat useampia kieliä. Kuoron taiteellinen johtaja Ruuska kertoi haastattelussaan (Ruuska 2018), että kuorossa käytetään toimintakielinä englantia sekä suomea. Jäsenistössä puhutaan useampaa kieltä, mutta englanti on kuoron virallinen kieli, koska sillä tavoitetaan kaikki jäsenet. Kauden alussa hän on usein kysynyt, kumpaa kuoron toimintakielistä halutaan käyttää. Englannin kieli on selvinnyt toistaiseksi aina voittajana. Kuorolaisten

haastatteluista kävi ilmi, että englantia käytetään, kun paikalla on joku, jota sen käyttäminen helpottaa. Kun moni maahanmuuttajalaulaja piti taukoa kuorosta juuri haastatteluja edeltäneellä kevätkaudella 2018, Charuta oli kuorossa ainut, joka ei puhunut suomea. Hän kokee tilanteen välillä vähän vaikeaksi. Toisaalta hän arvostaa todella paljon, että harjoituksissa puhutaan englantia, mutta välillä hän kokee olevansa muille vaivaksi. Kieli saattaa harjoituksissa kääntyä aina välillä suomeksi, mutta pidempään jatkuessa usein kuoronjohtaja tai joku muu kuorolaisista muistuttaa kielen vaihtamisesta takaisin englanniksi. Lyhyet keskustelut suomeksi eivät Charutaa haittaa, mutta hän on kiitollinen saadessaan käänñosapua tai tukea muilta kuorolaisilta, sillä ei halua olla itse muistuttamassa muita asiasta. Ines ja Nora puhuvat sujuvaa suomea. Ines ei stressaa puhumista, vaikka välillä kokee, että pääsisi loistamaan enemmän äidinkielellään. Norasta tuntuu välillä, että koko kuoron edessä tai isomman ryhmän kanssa keskustellessa kieli saattaa mennä solmuun. Hän tuntee kielen käytön olevan vapautuneempaa kahdenkeskeisissä keskusteluissa. Välillä kuorossa on päiviä, kun kielen kanssa on enemmän ongelmia, mutta hän on tottunut elämään asian kanssa, eikä sitä murehdi.

6.3.1 Yhteisön jäsenenä vaikuttaminen

Haastateltavat kokevat Maailma-kuorossa olevan tilaa ja avoimuutta saada äänensä kuuluviin ja vaikuttaa. Kanssalaulajien tuen lisäksi kuoronjohtajan nähdään edesauttavan tätä omalla avoimuudellaan. Ines ja Charuta näkevät muun muassa yhdessä toteutetussa improvisoinnissa sekä äänimaiseman luomisessa myös laulajia yhteen tuovan merkityksen. Improvisaatiossa saa kokeilla omaa ääntään ja antaa oman panoksensa, mutta samalla tulee kuunnella muita ja löytää yhteinen päämäärä. Yhteinen kokemus on, että kuorolaisten mielipiteillä on väliä. Kukaan haastateltavista ei myöskään ole kokenut kuorossa olevan jännitteitä, jotka estäisivät heitä. Charuta kertoo tapauksesta, jossa tulevan konsertin juonto oli suunniteltu pidettävän suomeksi. Hän päätti nostaa asian pöydälle ja kertoi, että hänestä olisi konsertin monikielisen kuulijakunnan vuoksi hyvä toteuttaa juonto myös englanniksi. Yhdessä tuumin konsertin juonto päätettiin pitää sekä suomeksi että englanniksi.

Kuoron yhdistystoiminta nähdään haastateltavien mukaan yhtenä keinona vaikuttaa ja kehittää kuoroa. Charutan mielestä yhdistys lisää harrastukseen vakautta ja ammattimaisuutta. Vaikka jäsenistössä tapahtuisi muutoksia, toiminta pystyy jatkumaan normaalisti. Hänestä kuorolaisten

oma osallistuminen kuoron pyörittämiseen saa yhteisön tuntumaan suuremmalta kuin osiensa summa. Ines on mukana yhdistyksen hallitustoiminnassa. Siellä hän on päässyt osallistumaan kuorokausien suunnitteluun ja oppinut toiminnan rahoituksesta. Työ on tuntunut mukavalta, vaikka välillä on joutunut opettelemaan uusia termejä, kuten *tasekirja* tai *teosto*. Nora puhui haastateltavista vähiten vaikuttamisesta. Hän kertoo, että uutena laulajana oman paikan löytäminen yhteisön sisältä vaatii häneltä aikaa.

6.4 Musiikillinen ilmaisu ja laulaminen

Yhdessä laulaminen ja oman äänen kehittäminen ovat jokaiselle haastateltavalle merkittävä osa harrastusta. Yhdessä laulamisen koetaan antavan voimaa paitsi itselle myös lähentävän kuorolaisia keskenään. Maailma-kuorossa laulaminen on tarjonnut Inekselle ja Charutalle uuden tavan tutustua omaan lauluääneen. Ines on päässyt klassisilla laulutunneillaan tutustumaan omaan ääneensä, mutta kuorossa hän on päässyt vahvistamaan laulutunneilla vähemmän käsiteltäviä laulutekniikoita ja rekistereitä. Oman äänen käyttäminen ryhmän edessä ja yhdessä laulaminen ovat kasvattaneet itseluottamusta. Charuta taas on oppinut valtavasti laulutekniikasta ja musiikista ylipäättään. Hän kokee yhdessä laulamisen vaikutukset sekä henkilökohtaisella tasolla että ryhmätasolla. Esimerkiksi improvisaatiossa täytyy antaa oma panoksensa ja kuunnella muita, jotta lopputuloksesta tulee tyydyttävä:

Improvisation for example is interesting for example with wanting to explore your individual contribution but at the same time listening very strongly for what the whole is in choir. --- That's been a real learning experience of like yeah I can do my own thing, but the whole collective has to sound good together, it's not about one person doing something really cool. (Charuta)

Ines nauttii, kun saa laulaa maailmanmusiikkia ja kansanmusiikkia, vaikkakin taidemusiikin laulaminen kuoron kanssa kiinnostaa. Nora on samoin moniruokainen ja pitää kuoron kansainvälisestä ohjelmistosta. Merkityksellistä ei ole aina niinkään se, mitä lauletaan, vaan miten lauletaan. Tämän lisäksi he kokevat musiikillisten tavoitteiden asettamisen merkitykselliseksi. Norasta Maailma-kuoron musiikin tekemisessä yhdistyy hyvin rentous ja tavoitteellisuus. Myös Charuta pitää siitä, kun häneltä odotetaan musiikillisesti vähän enemmän kuin mihin hän uskoo kykenevänsä. Yhdessä onnistumiset kasvattavat motivaatiota ja lisäävät itsevarmuutta. Musiikillisten tavoitteiden eteen ollaan valmiita tekemään työtä, sillä yhdessä

hyvältä kuulostaminen on palkitsevaa. Musiikillinen eteneminen motivoi myös tulemaan harjoituksiin. Ines kokee, että jokamaanantaiset 2,5 tuntia kestävät harjoitukset tuntuvat joskus pitkiltä, mutta toisaalta myöntää myös, että ne ovat samalla jotain, mitä välillä odottaa innolla. Kuoron yhdessä laulaminen ja yhteisen harmonian löytäminen saavat Charutan usein odottamaan yhdessä laulamista kuumeisesti:

It [odotus siitä, että pääsee laulamaan yhdessä kuorokavereiden kanssa] makes Mondays awesome, like we have something to look forward to! I don't know for other people, but for me like I've got to leave at 5:15 p.m. today to go to choir, and no work is going to come in the way of that. Nobody is going to put a meeting in there that is going to stop me... (Charuta)

Kuoron musiikillisesta puolesta puhuttaessa haastatteluista nousi esiin kuoronjohtajan pedagoginen ja ammatillinen ote sekä suhde monipuoliseen laulettavaan ohjelmistoon. Kaikki kokevat kuoron ohjelmiston monipuolisuuden vahvuutena. Haastatteluja edeltäneen lauluvuoden aikana ohjelmistoon on kuulunut kansanmusiikkia muun muassa Serbiasta, Bulgariasta, Etelä-Afrikasta, Suomesta ja Norjasta. Sekä kuorolaisten että kuoronjohtajan osaamista kielissä ja musiikkityyleissä on käytetty autenttisen kuulokuvan tavoittamiseksi. Erityisesti bulgarialaisen kansanmusiikin laulaminen tuntui olevan jollain tapaa osa Maailma-kuoroa, sillä se nousi usein esiin.

Here [Maailma-kuorossa] it's really challenging with the different types of music and different languages and words, and I love the Bulgarian choir music... --- it's like wow! (Charuta)

Kuoronjohtaja puuttuu tekstien lisäksi myös laulutekniikkaan. Hän piti kuorolaisille Complete Vocal Technique -koulutuksen, jossa opeteltiin erilaisia äänenmuodostustapoja, joita on voinut soveltaa kuoron kappaleisiin. Charuta piti erityisesti kuoronjohtajan energiasta niin harjoituksissa kuin esiintymisissä. Hänestä se välittyy kuorolle ja saa heidät suorittamaan paremmin. Kuoronjohtajan musiikillisen ohjauksen tyyliin oltiin kaikkien haastateltavien puolesta tyytyväisiä.

No mun mielestä opetustaso on tosi korkealla tavalla. Ja vaikka on vakava, kuitenkin nämä metodit jotka kuoronjohtaja käyttää ovat mun mielestä sopivia ja hyviä. Ja helppoja tarttua. (Nora)

Kaiken kaikkiaan kuorossa on haastateltavista mukava laulaa ja olla. Niin sosiaaliset tekijät kuin yhdessä treenaaminen ja esiintyminen tuovat heille iloa:

Kyl se [kuoro] aikaa vie, mut ku se on mukavaa ajan viettoo! (Ines)

I'm not gonna look anything for like 2,5h to 3h straight other than singing and taking to people, that's really nice. (Charuta)

Se, että vaikka on vakava siinä on paljon tilaa hauskoihin asioihin. Kuitenkin on rentouttava. Sieltä [Maailma-kuorosta] tulee hyvä olo. (Nora)

7 TULOSTEN TARKASTELU

Tässä luvussa tarkastelen aineiston analyysin tuloksia suhteessa tutkimukseni teoreettiseen viitekehykseen ja aihepiirin aikaisempiin tutkimuksiin. Jaan tulosten tarkastelun kolmeen alalukuun.

7.1 Sosiaalinen pääoma, yhteisöllisyys ja kokonaisvaltainen hyvinvointi

Sosiaalisen pääoman termi on kritiikille altis, kuten alaluvussa 4.2 esittelin. Jottei tarkastelemaani sosiaalista pääomaa sekoiteta liikaa taloudelliseen näkökulmaan, pidän termin määrittelyn pääpainon Markku T. Hyypän (mm. Hyypä 2002a; Hyypä 2002b; Hyypä 2005; Hyypä 2013; Hyypä & Liikanen 2005) ja Petri Ruuskasen (2002) tulkinnoissa. Tulkintani mukaan Hyypä (2002a) korostaa termin hyvinvointia ja tyytyväisyyttä tuottavaa puolta enemmän kuin kansantaloudellisia hyötyjä, vaikka hän puhuu sosiaalisen pääoman kerryttämisen hyödyistä kansanterveydelle. Hyypän mielestä sosiaalisen pääoman määritelmä tulisi kytkeä vapaaehtoisuuteen perustuviin kansallisyhteisöihin, jotka edistävät avoimuutta ja luovat hyvinvointia jäsenilleen. Tutkimukseni tulokset antavat olettaa, että Maailma-kuoro on ainakin osittain juuri tämän kaltainen kansalaisyhteisö.

Tulosten perusteella vaikuttaa siltä, että Maailma-kuorossa laulaminen tuottaa sosiaalista pääomaa, joka tehostaa kuoron musiikillisten tavoitteiden toteutumista ja tuo haastateltaville yhteisön jäsenenä hyvää oloa (ks. Ruuskanen 2002, 5). Vaikka haastateltavat viettävät vapaa-ajallaan verrattain vähän aikaa keskenään tai muiden kuorolaisten kanssa, on kuoron harjoituksilla ja esiintymisillä tärkeitä sosiaalisia ja taiteellisia ulottuvuuksia. Yhteisön kanssa vietetty aika ja yhdessä laulaminen tuovat iloa. Kuorosta ja lauluharrastuksesta on muodostunut haastateltaville merkittävä arjen yhteisö, johon halutaan osallistua vapaaehtoisesti, ja jonka yhteisten tavoitteiden eteen ollaan valmiita panostamaan. Tutkimukseni tulokset ovat tältä osin linjassa myös Louhivuoren, Salmisen ja Lebakan (2005) tutkimuksen kanssa. He arvioivat tulostensa perusteella, että kuorolaululla on suuri voima yhteenkuuluvuuden luonnissa. Tutkimuksen tulosten tulkinnassa se koettiin keskimääräisesti tärkeäksi harrastukseksi ja sen nähtiin täyttävän sekä henkilökohtaisia että yhteisöllisiä tarpeita. Kuoro koettiin myös usein

tärkeimmäksi harrastusyhteisöksi. Oman tutkimukseni tulosten perusteella ei kuitenkaan voida tehdä johtopäätöksiä siitä, kuinka tärkeä harrastus Maailma-kuoro on haastateltaville verrattuna heidän muihin harrastuksiinsa. Tämän selvittämiseksi kaikille olisi pitänyt asettaa yhteiset kysymykset tai suorittaa haastateltaville kysely. Vastausten perusteella arvioisin kuitenkin, että kuoro on heille merkittävä harrastus, sillä siitä nautitaan ja sitä halutaan jatkaa myös tulevaisuudessa.

Kuoron ohjelmistosta yhteisöllisyyttä kuvaavana musiikillisena tekemisenä voisi nostaa esiin ryhmäimprovisoinnin. Charuta ja Ines kokivat yhdessä improvisoinnin olevan mukavaa. Charuta katsoi sen lisäävän ryhmän koheesiota, antavan tilaa kokeilla omaa äänenkäyttöä ja kehittävän kuuntelutaitoja. Toisin kuin jazz-improvisaatiossa, Maailma-kuorossa improvisointi ei Charutan mielestä keskity yksilöiden taidonnäytteille, vaan kuorolaiset tuovat oman pienen palansa yhteiseen äänimaisemaan. Kaikkien on puhallettava yhteen hiileen, jotta lopputulos on onnistunut. Kun tarkkailee Ruuskasen (2002) määritelmää sosiaalisesta pääomasta ja sen suorista vaikutuksista, voisi Charutan kokemuksen mukaisen ryhmäimprovisoinnin katsoa luovan sosiaalista pääomaa, mutta myös tehostavan improvisointiin sitoutumista ja siitä syntyvää hyvää oloa.

Louhivuori et al. (2005) tekivät *Singing together* -tutkimuksessaan tulosten perusteella johtopäätöksen, että kuoroyhteisöissä koetaan usein olevan luottamuksen ilmapiiri. Hyypän ja Liikasen (2005) mukaan sosiaalinen pääoma tarvitsee luottamuksellisen yhteisön kasvaakseen. Mikäli yhteisö pystyy tämän toteuttamaan, voi yhteinen luottamus edelleen vahvistaa kokonaisvaltaista terveyttä. Tutkimukseni haastateltavat kokevat, että moni kuorolainen jakaa heidän arvomaailmansa ja tämä lähentää heitä. Tämän voi nähdä myös yhteisöllisyyttä lisäävänä ja luottamusta vahvistavana elementtinä. Tulosten pohjalta voi sanoa, että Maailma-kuorossa tuetaan luottamuksen syntymistä laulamisen ja yhdistystoiminnan kautta. Kuoron johtaja on myös tukenut luottamuksen syntymistä omalla toiminnallaan ja esimerkiksi teettämällä improvisaatioharjoituksia. Samoin esiintymiset ja niiden jälkeiset karonkat luovat yhteisöllisyyttä. Vaikka haastateltavat eivät suoraan mainitse kuoron edistäneen heidän terveyttään, saavat he kaikki laulamisen ja lauluharrastuksestaan iloa. Kun terveyttä tarkastellaan holistisena kokonaisuutena, voi kuorolaisten kokemusten perusteella kuorolla

nähdä olleen myös positiivisia vaikutuksia kokonaisvaltaiseen terveyteen (ks. myös Hyyppä & Liikanen 2005).

7.2 Kotoutuminen ja monikulttuurinen ympäristö

Haastatteleman Maailma-kuoron ensimmäisen polven maahanmuuttajat ovat kaikki muuttaneet Suomeen omasta tahdostaan ja halunneet kokeilla elämää Suomessa. Heillä oli työt tai opinnot Suomessa odottamassa ennen maahan saapumista. On hyvä tiedostaa, että maahanmuuton syyt vaikuttavat vahvasti kotoutumisen lähtökohtiin. Niillä on vaikutusta kotoutumisen etenemiseen ja omaan asenteeseen kotoutumisen tarpeellisuudesta. Myös muuttajan sosioekonominen asema ja psykososiaaliset tekijät korostuvat erityisesti muuton alkuvaiheessa. (Schubert 2013.) Haastateltavat ovat kaikki päässeet Suomeen terveinä, mikä on antanut hyvät lähtökohdat kotoutumiselle. Sosioekonomisesti katsottuna vaikuttaa siltä, että Charuta on ollut parhaassa asemassa maahan tullessaan. Hänelle oli tarjolla oman alan koulutusta vastaavia töitä jo ennen Suomeen saapumista. Nora ja Ines ovat maahan muuttaessaan lähteneet liikkeelle heikommasta asemasta, mutta opintojen ja töiden löytymisen kautta parantaneet omaa asemaansa. Matkalla he ovat verkostoituneet ja kasvattaneet sosiaalista piiriään. Kaikki kolme ovat kuitenkin koulutettuina, monikielisinä ja terveinä olleet suhteellisen hyvässä asemassa muuttaessaan Suomeen.

Haastatteluissa nousi esiin haastateltavien suhde omaan synnyinmaahan. Oma kulttuuri koetaan arvokkaaksi ja itseä muokanneeksi, mutta ulkomaille muutto on kuitenkin nähty positiivisena ja ennen kaikkea kasvattavana kokemuksena. Kukaan haastateltavista ei ole kokenut, että heidän olisi tarvinnut Suomessa asuessaan hylätä entistä kulttuuriaan. He ovat kuitenkin muuttaneet kotoutumisprosessinsa aikana ja olleet avoimia uuden kotimaansa kulttuurille. Tämä on antanut tilaa toteuttaa itseä ja kasvaa.

Kieli ja kommunikaatio ovat asioita, jotka muuttuvat varmasti maahanmuuton myötä vaikka puhuisikin sujuvasti englantia (Schubert 2013). Muutos ei ole välttämättä ainoastaan negatiivinen, mutta jokainen haastateltavista on joutunut kokemaan akkulturaatiostressiä jo pelkästään vieraskielisyytensä vuoksi. Englannilla pärjäämisestä huolimatta Charuta kokee

suomen kielen taitamattomuuden häiritsevän häntä. Ines ja Nora ovat tehneet kovan työn oppiakseen kieltä, ja kehityksen varrella he ovat joutuneet kokemaan vieraskielisyyden haasteet itsensä ilmaisemisessa. Suomen kielen opiskelu ja sen käyttö ovat myös juurruttaneet heitä syvemmin suomalaiseen yhteiskuntaan.

Suhde maan instituutioihin vaikuttaa osaltaan kotoutumisprosessiin (Vuori 2012). Charutalle ja Inekselle maahanmuuttoasiakirjojen hoitaminen sujui melko vaivattomasti. Charutan oleskelulupaprosessi oli helppo. Ines vaikutti suomalaisesta tavasta järjestää korkeakoulutus, ja korkeakoulujärjestelmä on toiminut hänelle hyvin. Noralle sen sijaan henkilötunnuksen hankkiminen tuotti vaikeuksia, kun ensimmäisen työpaikan työnantaja ei tukenut prosessissa. Maahanmuuttoprosessissa on useampia vaiheita, ja Noran tapauksessa vaikeudet henkilötunnuksen saannissa vaikeuttivat myös muita kotouttamista edistäviä toimia. Sen puuttuminen esimerkiksi esti häntä hakemasta opiskelemaan.

Kaikki haastateltavat ovat löytäneet tiensä lopulta Maailma-kuoroon. Kuorosta on löytynyt hyvää juttuseuraa, tuttavuuksia, kavereita ja ystäviä. Kontaktit uudessa kotimaassa asuviin henkilöihin ja yhteisöihin osaltaan rakentavat kotoutumisprosessia ja vaikuttavat sen suuntaan (Vuori 2012). Maailma-kuoro on haastatteluhetkellä kaikille kolmelle merkittävä harrasteyhteisö heidän arjessaan. Sieltä on löytynyt saman mielenkiinnon ja maailmankuvan jakavia ystäviä ja tuttavuuksia sekä muita mielenkiintoisia henkilöitä ja oikeudenmukaiseksi koettu johtaja. Yhteisö ja sen johtaja ovat kannustaneet osallisuuteen ja yhdessä tekemiseen.

Alta Van Asin (2009) väitöskirjatutkimuksen tulokset viittaavat kuoroyhteisön positiiviseen voimaan hälventää ennakkoluuloja ja lähentää eri kulttuureista tulevia jäseniä keskenään. Tutkimukseni haastateltavat eivät kertaakaan maininneet, että kuorossa esiintyisi ennakkoluuloja. Kukaan heistä ei myöskään ilmaissut etnisen taustansa haitanneen millään tavoin verkostoitumista ja muiden kuorolaisten kohtaamista. Tämä antaa olettaa, että ympäristö tosiaan tukee kulttuurien välisiä suhteita. Kuoron toiminnassa on nähtävissä useita monikulttuurisuutta edistäviä tavoitteita ja toimenpiteitä, kuten monikulttuurinen ohjelmisto, henkilöiden kielitarpeiden huomioiminen, monikulttuurisuutta edistäviin esiintymisiin osallistuminen ja kansainvälisen laulajakunnan rekrytoiminen. Toisaalta se, että kokemuksia ennakkoluuloista ei noussut esille, voi johtua myös epäonnistuneesta kysymyksenasettelusta tai

asian arkaluontoisuudesta. Vaikka maahanmuuttajajäsenten määrä oli vähentynyt vuosien varrella, jäi minulle kuitenkin haastatteluista kuva, että Maailma-kuoro tosiaan yhteisönä tukee monikulttuurisuutta. Tulkitsen tutkimuksen tuloksia niin, että haastateltavat kokivat yhteisön hyväksyvän heidät omana itsenään. Kokemus hyväksytyksi tulemisesta ympäröivien toimesta antaa maahanmuuttajalle tilaa integroitua, sillä jo pelkkä kokemus valtakulttuurin edustajien torjunnasta voi haitata merkittävästi integroitumista (Triandis 1997). Maailma-kuoroon liittyminen voisi siis toimia yhtenä hyvänä alustana integraation vahvistamiselle. Kuorossa voi tutustua eri taustoista tuleviin ihmisiin, osallistua suomalaiseen yhteiskunnalliseen toimintaan laulamisen muodossa, tutustua suomalaisiin toimintamalleihin ja toiminta voi tukea omaa kulttuuri-identiteettiä (ks. Berry 1997; Triandis 1994).

Vaikka akkulturaatiostressiä on koettu, vaikuttaa kuitenkin siltä, että Berryn (1997) akkulturaatiostrategian valinnan näkökulmasta maaperä on ollut melko otollinen integraatiolle. Haastateltavat ovat kuitenkin liittyneet Maailma-kuoroon eri vaiheissa kotoutumistaan. Haastatteluhetkellä Nora ja Ines kokevat jo integroituneensa Suomeen. Kotoutuminen on kuitenkin prosessi, jolla ei ole varsinaista alkua ja loppua (Vuori 2012). Nora ja Ines kokevat kuoron vaikuttavan positiivisesti heidän elämiinsä ja sosiaalisiin suhteisiin. Tästä voi päätellä, että se on edes välillisesti edistänyt heidän integraatioprosessiaan. Charuta taas aloitti kuoron jo melko suoraan heti maahan muutettuaan, ja Maailma-kuorosta muodostui hänelle ainut työpaikan ulkopuolinen yhteisö. Charutan työpaikka on niin kansainvälinen, että hän pääsee Maailma-kuorossa eniten kosketuksiin suomalaisiin ja suomalaiseen kulttuuriin. Ineksen näkemyksen mukaan Maailma-kuoro sopiikin erinomaisesti nimenomaan Charutan tyyppisille, juuri maahan tulleeille työelämän ulkopuolelta yhteisöä hakeville laulajille. Charuta ei suoraan määritellyt akkulturaatiostrategiaansa, mutta on osoittanut selvää kiinnostusta osallistua suomalaiseen yhteiskuntaan kansainvälisten yhteisöjen kautta.

7.3 Kuorossa vaikuttaminen

Haastateltavat kokevat Maailma-kuoron avoimeksi yhteisöksi, jossa annetaan mahdollisuus ilmaista omia näkemyksiä ja vaikuttaa toiminnan järjestämiseen liittyviin asioihin. Ilmapiiriin koetaan olevan tarpeeksi avoin oman mielipiteen kertomiselle. Charuta kokee, että kuoron

hallituksen ulkopuolisena pystyy vaikuttamaan käytännön järjestelyihin ilmaisemalla oman näkemyksensä. Hän on myös itse antanut mielipiteitään tärkeäksi kokemiaan aiheita koskien. Samoin Ineksen mielestä kuorossa on mahdollista jakaa omia näkemyksiä vapaasti. Haastatteluista ei tosin käynyt ilmi, kuinka tämä pätee musiikillisten ratkaisujen kohdalla. Usein kuoroissa päätäntävalta musiikillisista valinnoista on kuoronjohtajalla, mutta satunnaiset kommentit rivistä kyllä sallitaan. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että Maailma-kuorossa on matala kynnyksen ideoiden ja ajatusten jakamiseen.

Kuoron hallitustoiminta on organisoitua, ja sillä on säännöt ja tavoitteet (ks. Liite 1). Yhdistys tuo Charutan mielestä jatkuvuuden ja turvallisuuden tuntua harrastukseen. Hallitus onkin kuoron pääväylä vaikuttaa. Ines on päässyt suunnittelemaan kuoron toimintakausia hallituksen riveissä. Hyypä (2013) mainitsee juuri tämän tyyppisen toiminnan kuoron vahvuutena sosiaalisen pääoman syntymisessä. Mielestäni vastaavassa toiminnassa on myös kotouttavia piirteitä. Ineksen liittyessä kuoron hallitukseen suomalainen yhdistyksen hallitustoiminta oli hänelle jo entuudestaan tuttua, mutta jollekin muulle se voisi olla erinomainen paikka tutustua suomalaiseen yhdistystoimintakulttuuriin. Anne Alitorppa-Niitamon ja Minna Säävälän (2013, 7) määritelmän mukaan ”kotoutuminen (ja myös maahanmuuttajan integraatio) on tapahtumaketju, jossa maahanmuuttaja oppii tietoja, taitoja ja toimintatapoja sekä luo uusia verkostoja. Niiden avulla hän tulee osalliseksi ympäröivässä yhteiskunnassa”. Tämän määritelmän perusteella on vaikea keksiä parempaa toimintaa vahvistaa integraatiota kuin monikulttuurisuutta kannustavan kuoron hallitustoimintaan osallistuminen. Haastattellessani opintovapaalla ollutta kuoron taiteellista johtajaa hän kertoi eräästä maahanmuuttajatuttavastaan, joka oli osallistunut kuoron hallituksen toimintaan ensin rivijäsenenä ja noussut myöhemmin kuoron puheenjohtajaksi. Perustettuaan oman firmansa hän kertoi Ruuskalle kuoron hallitustoiminnan olleen merkittävässä roolissa suomalaisen organisatorisen kulttuurin ja byrokratian ymmärtämisessä.

Suomalaisen yhdistyksen hallitustoimintaan osallistuminen voi antaa maahanmuuttajalle tärkeitä työkaluja vaikuttaa yhdistys- ja yritys kentällä, mutta myös luoda merkityksellisyttä. Erityisesti, kun henkilö haluaa vapaaehtoisesti antaa omaa osaamistaan itselle tärkeän yhteisön hyväksi. Nora koki entisessä kuorossaan merkityksellisyttä, kun hän pääsi auttamaan hänen oman kulttuurinsa kuorokappaleiden kanssa. Kokemus passiivisesta aktiiviseksi muuttumiseksi

antoi myös itseluottamusta ottaa enemmän kontaktia kuoron suomalaisiin laulajiin. Nora siis vahvisti itseluottamustaan antamalla panostaan yhteisen tavoitteen eteen, jonka seurauksena yhteinen tavoite edistyi ja syntyi mielihyvää yhteisölle.

8 POHDINTAA

Tutkimukseni tavoitteena on ollut selvittää, minkälaisia kokemuksia helsinkiläisen Maailma-kuoron ensimmäisen polven maahanmuuttajalaulajilla on ollut omasta kotoutumisestaan ja Maailma-kuorossa laulamista. Kuinka kuorossa laulaminen on vaikuttanut heidän elämäänsä, ja onko sillä ollut kotouttavia vaikutuksia? Tutkimuksen fenomenologis-hermeneuttisen otteen vuoksi haastateltavien näkemykset, mutta myös yhteisölliset ja henkilökohtaiset kokemukset, ovat toimineet lähtökohtana kysymyksiin vastaamiselle.

Aloitin tutkielmani esittelemällä haastateltavien ohella tutkimuksen keskiössä olevaa Maailma-kuoroa. Pyrin tiivistämään kuoroa määritteleviä arvoja ja ominaispiirteitä, mutta myös esittelemään lyhyesti kuoron historiaa ja toimintamalleja. Maailma-kuorosta on kirjoitettu satunnaisia lehtijuttuja sekä nettiartikkeleita, mutten löytänyt siitä kirjallisuutta tai tieteellisiä artikkeleita. Keräsin tietoa tutkimustani varten haastatteleamalla kuoron taiteellista johtajaa Saara Ruuskaa sekä tutustumalla kuoron hallituksen luomaan yhdistyksen perustamisasiakirjaan (Liite 1). Ymmärrykseni kuorosta kasvoi myös tutkimushaastattelujen myötä. Mielestäni tietojen saaminen suoraan johtajalta ja kuorolaisilta osoittautui mielenkiintoisemmaksi tavaksi esitellä kuoro kuin tekemällä kirjallisuuskatsaus. Heikkous metodissa oli se, että kuorosta muodostunut kuva ja siitä kerrotut tapahtumat olivat subjektiivisista kokemuksista ja muistoista kerättyjä.

Tutkimukseni varsinainen tarkoitus on kuitenkin kuulla kuoron maahanmuuttajalaulajia ja ymmärtää heidän kokemuksiaan tieteellistä taustaa vasten. Luvussa 3 esittelin tämän tutkimuksen aihepiirien kannalta tärkeitä tutkimuksia. Tutkimukseni haastatteluissa nousi esiin kuorossa laulamisen tuoma hyvä olo sekä yhteisöllisyyden tuottama ilo. Niinpä alaluvussa 3.1 nostin esille aikaisempaa tutkimusta kuoroharrastuksen ja kokonaisvaltaisen terveyden yhteydestä. Aihealueen keskiössä on tutkija ja neurologi Markku T. Hyypän tietokirjat, joissa esitellään valtava määrä alan kirjallisuutta ja avataan niiden kautta kulttuurin ja hyvinvoinnin yhteyksiä. Esittelin myös useita monikulttuurisia kuorotutkimuksia. En löytänyt tähän tutkimukseen sopivia tieteellisiä tutkimuksia maahanmuuttajakuorolaisista, joten koin monikulttuurisen lähestymisen luontevaksi, sillä haastateltavani laulavat monikulttuurisen

arvopohjan omaavassa Maailma-kuorossa. Vaikkei Louhivuoren, Salmisen ja Lebakan (2005) tutkimus ollut suoraan yhtä monikulttuurinen kuin muut nostamani tutkimukset, se osoittautui erinomaiseksi vertailukohdaksi tutkimukseni kanssa.

Vahvistin teoriapohjaa esittelemällä tutkimukseni teoreettisina viitekehyksinä toimineet termit sosiaalinen pääoma ja kotoutuminen. Avasin termejä ja pyrin esittelemään kokonaisuuksia monipuolisesti. Avasin myös sosiaalisen pääoman monitulkintaisuutta ja siihen kohdistunutta kritiikkiä. Kotoutumista ja integraatiota lähestyin useasta kulmasta: miten maahanmuuttajan taustat ja valinnat vaikuttavat kotoutumiseen, ja toisaalta kuinka valtakulttuurin suhtautuminen maahanmuuttajaan muokkaa tämän akkulturaatiostrategian valinnan mahdollisuuksia. Onhan hyvän kotoutumisen mahdollistava integraatio kaksisuuntainen prosessi (Berry 1997; Schubert 2013). Sain mielestäni esiteltyä integraatiota laajasti useamman tutkimuksen kautta. Toivoin kuitenkin löytäväni uudempaa kriittistä tutkimusta integraatiosta. Jäin myös miettimään, kuinka paljon länsimaisten valtioiden yhtenäiskulttuuri on monipuolistunut esimerkiksi Berryn (1997) akkulturaatiomallin esittelystä. Samoin pohdin sitä, missä määrin yksilö edustaa kulttuuriaan ja toisaalta missä määrin esimerkiksi länsimaissa tapahtunut integraatio on jo yhtenäistänyt kulttuureitamme.

Luvussa 5 avasin tutkimusmenetelmäni, aineiston analyysiprosessin kulkua ja koko tutkimuksen luotettavuutta lukijan arvioitavaksi. Olen tyytyväinen keräämääni aineistoon sekä sen analyysiin. Sisällönanalyysi toimi menetelmänä mielestäni hyvin. Kuitenkin vastaisuudessa teettäisin ennakko- tai jälkikyselyn tukemaan ja yhdentämään vastausten vertailukelpoisuutta. Tulosluvussa avasin aineistonanalyysin pohjalta tulokset, jotka auttoivat vastaamaan tutkimuskysymyksiin. Sisällönanalyysin pohjalta jaoin tulokset neljään eri alalukuun, joissa kokosin yhteen kaikkien eri haastattelujen tutkimuskysymysten kannalta tärkeimmät vastaukset. Tulokset eivät kuitenkaan sellaisenaan riittäneet vastauksiksi tutkimuskysymyksiin, vaan niiden pohjalta oli vielä tehtävä tulosten tarkistelu (ks. Tuomi & Sarajärvi 2011, 103). Vertailin tuloksia tutkimuksessa esiteltyjen teoreettisten viitekehysten ja aikaisempien tutkimusten kanssa. Kaikki tulokset eivät kuitenkaan mahtuneet tulosten tarkasteluosuuteen, vaan tarkensin siihen valittavia tuloksia vielä entistäkin tarkemmin teoreettisen viitekehysten ja tutkimuskysymysten kautta.

Vertailin tuloksia ja Markku T. Hyypän sekä Petri Ruuskasen (2002) määritelmiä sosiaalisesta pääomasta. Tulkitsin tuloksia siten, että on nähtävissä melko selkeitä merkkejä, että Maailma-kuorossa laulaminen ja toimintaan osallistuminen synnyttävät haastateltavien näkökulmasta sosiaalista pääomaa yhteisölle. Tämän yhteisöllisen sosiaalisen pääoman yksilöllisiä seuraamuksia haastateltaville olivat muun muassa ilon kokemukset, itseluottamuksen lisääntyminen ja ystävystyminen sekä verkostoituminen mielenkiintoisten ihmisten kanssa. Osa haastateltavista koki yhteisöllisyyden osittain edistävän myös yhteisösuorituksia, kuten yhteisimprovointia ja esiintymisiä. Tulosten tulkinnassa nousi esille myös haastateltavien kuorossa laulamisen kokemusten ja kotoutumisen tavoitteiden yhtäläisyyksiä. Haastateltavat ovat olleet suhteellisen hyvässä asemassa muuttaessaan Suomeen, ja he olivat haastatteluhetkellä melko tyytyväisiä sen hetkiseen kotoutumistilanteeseensa. Kuoron arvot pohjaavat monikulttuurisuuteen, ja kuorolaiset kokivat ilmapiirin hyväksi. Maailma-kuoron avoimessa ilmapiirissä koettiin olevan tilaa oppimiselle, itsensä toteuttamiselle ja verkostojen luomiselle. Voidaan siis katsoa, että tällainen ilmapiiri antaa erinomaisen tilan kotoutumiselle ja integraatiolle akkulturaatiostrategiana (ks. Niintamo ja Säävälä 2013). Johtopäätöksistä huolimatta tämä tutkimus on tapaustutkimus, jossa haastateltavien otanta on pieni. Tutkimuksen tuloksia ja johtopäätöksiä ei siis voi yleistää koskemaan kuoroja tai maahanmuuttajia yleisesti. Tutkimus kuitenkin avasi näkökulmia kuorotoiminnan vaikutuksista yhteislaulusta kiinnostuneille ensimmäisen polven maahanmuuttajille. Tämä antaa aihetta pohtia erilaisia mahdollisia jatkotutkimuksia.

Jouduin tekemään tapaustutkimukselle ja teemahaastatteluille ominaisesti rajaamista haastattelujen teemoissa, vaikka olisi ollut kiinnostavaa kuulla kuorolaisten näkemyksiä lukuisista eri teemoista. Tutkimukseni pohjalta voisi tehdä jatkotutkimusta Maailma-kuoron integraation kaksipuolisuudesta. Monikulttuurisuutta tukevana yhteisönä Maailma-kuoron voitiin katsoa tukevan integraatiota, mutta kuinka integraatio toimii toiseen suuntaan? Missä määrin Maailma-kuoron kaksoiskansalaiset, ensimmäisen ja toisen polven maahanmuuttajat sekä kantaväestöön kuuluvat laulajat avaavat toistensa maailmoja, vai onko henkilöiden kulttuuritaustoilla lopulta edes väliä? Kuinka suuressa roolissa kansalaisuus tai äidinkieli lopulta on, jos yhteisö on jo luonteeltaan monikulttuurinen? Toinen suunta jatkaa tätä tutkimusta voisi liittyä enemmän sosiaaliseen pääomaan. Minua jäi kiinnostamaan, miten maahanmuuttajalaulajan kokemus yhteisön kerryttämästä sosiaalisesta pääomasta muuttuu, jos

hän on kuoron ainut tai ainoita ulkomailla asuneita henkilöitä, tai vastaavasti, jos ympäristö on kokonaan tai lähes kokonaan ulkomaalaisista koostuva. Tähän tutkimukseen osallistuneille kuoron taiteellisen tavoitteellisuuden ja omien tavoitteiden koettiin olevan melko linjassa. Olisi mielenkiintoista ymmärtää, kuinka kuorolaisen kokemus kuoron tuottamasta sosiaalisesta pääomasta muuttuu, mikäli kokemus tavoitteiden yhteensopivuudesta muuttuu. Haastattelujen pohjalta minulle heräsi myös kolmas erillinen tutkimusajatus. Minua jäi erityisesti kiinnostamaan haastateltavien näkemykset ja kokemukset yhdessä laulamista. Musiikilliset kokemukset olivat todella tärkeä osa kuoroharrastusta, ja ne herättivät haastateltavissa paljon tunteita. Niiden sanallistaminen tuntui kuitenkin haasteelliselta, ja minulle jäi olo, että kokemusten avaamiseen olisi tarvittu paljon enemmän aikaa. Teemahaastattelun painotusten vuoksi saatoinkin painottaa vahingossa kysymyksenasettelussa liikaakin kuoron sosiaalisia elementtejä. Olisi kuitenkin hienoa tutkia lisää kuorolaulajien kokemuksia yhdessä laulamista ja sen herättämistä tunteista.

Aloitin kandidaatintutkielmani (Taanila 2017) YK:n entisen pääsihteerin Kofi Annanin alkusanoilla professori Leon Bortsteinin ”Why Music Matters” –luennolle herättelemään lukijan mielenkiintoa. Se kuitenkin osoittautui kuvastamaan tämän tutkimuksen tuloksia niin hyvin, että päätän tutkimukseni samoihin sanoihin, joilla ensimmäisen tutkimukseni aloitin:

”In a world of diversity where often values clash, music leaps across language barriers and unites people of quite different cultural backgrounds. And so, through music, all peoples can come together to make the world a more harmonious place.”

Kofi Annan (8.11.2004, New York)

LÄHTEET

- Alasuutari, P. (2011). *Laadullinen tutkimus 2.0*. (4. Uudistettu painos). Riika: Vastapaino.
- Alitolppa-Niitamo, A. & Säävälä, M. (2013). Johdattelu kirjan teemoihin. Teoksessa Alitolppa-Niitamo, A., Fågel S. ja Säävälä M. (toim.), *Olemme muuttaneet - ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen amatillisessa työssä*. Helsinki: väestöliitto ry, 5–14.
- Arneil, B. (2006). *Diverse Communities: The Problem with Social Capital*. New York: Cambridge University Press.
- Barrett, M. (2007). *The value of choral singing in a multi-cultural South Africa*. University of Pretoria: Department of Music. A Master's thesis.
- Berry, W. (1997). Lead Article: *Immigration, Acculturation, and Adaptation*. *Applied Psychology: an international Review* 1997, 46 (1), 5–68.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen* (3. Painos). Tampere: Vastapaino.
- Fancourt, D., Williamon A., Carvalho, L. A, Steptoe, A., Dow, R., Lewis, I. (2016). Singing modulates mood, stress, cortisol, cytokine and neuropeptide activity in cancer patients and carers. *Ecancermedicalscience* 2016, 10 (DOI: 10.3332/ecancer.2016.631).
- Flyvbjerg, B. (2001). Making Social Science Matter. *Why social inquiry fails and how it can succeed again*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hyvärinen, M. (2017). Haastattelun maailma. Teoksessa Hyvärinen, M. , Nikander, P. , Ruusuvoori J. (toim.) *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Tampere: Vastapaino 2017, 11–45.
- Hyypä, T. M. (2002a). *Elinvoimaa yhteisöstä: sosiaalinen pääoma ja terveys*. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Hyypä, M. T. (2002b). Kuorossa elämä pitenee. Sosiaalinen pääoma ja terveys. Teoksessa Ruuskanen, P. (Toim.) *Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi: Näkökulmia sosiaali- ja terveysaloille*. Jyväskylä: PS-Kustannus, 28–59.
- Hyypä, M. T. (2005). *Me-hengen mahti*. Toimittanut Juha Virkki, Ps-Kustannus. Keuruu: Otavan kirjapaino oy.
- Hyypä, T. M. (2013). *Kulttuuri pidentää ikää* (1. Painos). Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.
- Hyypä, T. M. & Liikanen, H-L. (2005). *Kulttuuri ja terveys* (1. Painos). Helsinki: Edita Prima Oy.

- Kofi Annan (8.11.2004). New York – Kofi Annanin alkusanat professori Leon Bortsteinin luennolle ”Why music matters”. Haettu 21.8.2020:
<http://www.un.org/press/en/2004/sgsm9580.doc.htm>
- Laine, M. , Bamberg , J. & Jokinen, P. (2007). Tapaustutkimuksen käytäntö ja teoria. Laine, M. , Bamberg , J. & Jokinen, P. (kaikki toim.) *Tapaustutkimuksen taito*. Helsinki: Gaudeamus University Press.
- Laine, T. (2007). Miten kokemuksia voidaan tutkia? Fenomeloginen näkökulma. Teoksessa Aaltola, J. (toim.) & Valli, R. (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin II: näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. Jyväskylä: PS Kustannus 2007, 28 – 45.
- Laki kotoutumisen edistämisestä (30.12.2010/1386). Haettu 7.8.2020 Osoitteesta
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>
- Leino, H. (2007). Yleinen ongelma, yksi tapaus. Teoksessa: Laine, M. , Bamberg , J. & Jokinen, P. (kaikki toim.) *Tapaustutkimuksen taito*. Helsinki: Gaudeamus University Press, 214 – 230.
- Johnson, J. K., Luohivuori, J., Siljander, E. (2017). Comparison of well-being of older adult choir singers and the general population in Finland: A case-control study. *Musicae Scientiae* 2017, Vol. 21 (2), 178–194. (DOI: 10.1177/1029864916644486)
- Liebkind, K. (2001). Kun kulttuurit kohtaavat. Teoksessa Karmela Liebkind (toim.), *Monikulttuurinen Suomi: Etniset suhteet tutkimuksen valossa*. Tampere: Tammerpaino Oy, 13–27.
- Louhivuori, J., Salminen, V. & Lebaka, E. (2005). *'Singing together': A crosscultural approach to the meaning of choirs as a community*. *Cultural Diversity in Music Education - Directions and challenges for the 21st century*. Australian Academic Press Pty Ltd
- Maailmakuoro (2011). The Constitution of the Maailma-kuoro Edition 2011. Kuoron jakama asiakirja. Katsottu 30.6.2020 osoitteessa <https://www.maailmakuoro.com/about.html>
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*, New York: Touchstone.
- Putnam, R. D. with Leonardi, R. & Nanetti , R. Y. (1993). *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton (N.J.), Princeton University Press. Teosta esitellyt: Ruuskanen, P. (2002). Sosiaalinen pääoma hyvinvointipoliittisessa keskustelussa. Ruuskanen, P. (toim.) *Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi – Näkökulmia sosiaali- ja terveysaloille*. PS-Kustannus. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Ranta, J. & Kuula-Luumi, A. (2017). Haastattelun keruun ja käsittelyn ABC. Teoksessa Hyvärinen, M. , Nikander P. , Ruusuvoori J. (toim.) *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Tampere: Vastapaino 2017, 413 – 426.

- Rantala, I. (2007). Laadullisen aineisto analyysi tietokoneella. Teoksessa Aaltola, J. (toim.) & Valli, J. (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin II: näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin*. Jyväskylä: PS Kustannus 2007, 106–125.
- Ruuska, S. (2018). Suullinen toimeksianto. Henkilökohtainen haastattelu tutkimusta varten Helsingissä 15.4.2018. Haastattelu on litteroitu sanatarkasti.
- Ruuskanen, P. (2002). Sosiaalinen pääoma hyvinvointipoliittisessa keskustelussa. Ruuskanen, P. (toim.) *Sosiaalinen pääoma ja hyvinvointi – Näkökulmia sosiaali- ja terveysaloille*. PS-Kustannus. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Ruusuvuori, J. & Nikander, P. (2017). Haastattelu aineiston litterointi. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander P., Ruusuvuori J. (toim.) *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Tampere: Vastapaino, 427–444.
- Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. (2017). Tutkimushaastattelu ja vuorovaikutus. Teoksessa Hyvärinen, M., Nikander P., Ruusuvuori J. (toim.) *Tutkimushaastattelun käsikirja*. Tampere: Vastapaino 2017, 46–86.
- Saastamoinen, M. (2009). Aikalaiskeskustelua yhteisöllisyydestä. Teoksessa Filander, K. & Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) *Yhteisöllisyys liikkeessä*. Jyväskylä: Gummerus, 33–66.
- Sainola-Rodriguez, K. (2013). Maahanmuuttajan kohtaaminen terveydenhoidossa. Teoksessa Alitolppa-Niitamo, A., Fågel S. ja Säävälä M. (toim.), *Olemme muuttaneet - ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen amatillisessa työssä*. Helsinki: väestöliitto ry, 134–146.
- Schubert, C. (2013), Kotoutumiesn psykologia. Teoksessa Alitolppa-Niitamo, A., Fågel S. ja Säävälä M. (toim.), *Olemme muuttaneet - ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen amatillisessa työssä*. Helsinki: väestöliitto ry, 63–77.
- Schwartz, S., Zamboanga, B., & Jarvis, L.H. (2007). *Rethinking The Concept Of Acculturation: Implications for theory and research*. *American Psychologist*, 65, 237–251.
- Scottham Scottham, K. M., & Dias, R. H. (2010). Acculturative strategies and the psychological adaptation of Brazilian immigrants to Japan. *Identity: An International Journal of Theory and Research*, 10, 284–303.
- Somers, M. (2008). *Genealogies of Citizenship: Markets, Statelessness, and the Right to Have Rights*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Taanila, N. (2017). Yläkoulun musiikinopetus osana maahanmuuttajanuoren integraatiota. Kandidaatin tutkielma, Jyväskylän yliopisto. Musiikin laitos, musiikkikasvatus.

- Tilastokeskus / Väestörakenne. Väestö kansalaisuuden mukaan 1990-2019. Ulkomaan kansalaiset yhteensä. Haettu 20.8.2020.
<https://www.tilastokeskus.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaan-kansalaiset.html>
- Toivanen, P. (2009). Jokainen ihminen on ulkomaalainen lähes kaikkialla. Ajatuksia monikulttuurisen musiikkikasvatuksen sisällöstä, tavoitteista, haasteista ja tulevaisuuden näkymistä. Teoksessa Louhivuori, J., Paananen, P. & Väkevä, L. (toim.) *Musiikkikasvatus. Näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen*. Jyväskylä: Suomen musiikkikasvatusseura – FiSME r.y, 325–341.
- Triandis, H. (1994). *Culture and social behavior*. New York: McGraw-Hill.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2011). *Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi*. Vantaa: Hansaprint, (8. Painos, uudistettu laitos).
- Van As, A.J. (2012). 'Singing for your supper: Staff singing for transformation and teambuilding in a South African bank', *Koers – Bulletin for Christian Scholarship* 77 (1), Art. #187. Luettu 13.5.2020: <http://dx.doi.org/10.4102/koers.v77i1.187>
- Van As, A.J. (2009). Choir participation as tool for transformation and teambuilding in a corporate environment: *a case study within Absa Bank*. University of Pretoria, Department of Music [väitöskirja]
<https://repository.up.ac.za/bitstream/handle/2263/29412/Complete.pdf?sequence=7>
- Van As, A. & Lissard, K. (2014) *Viral collaboration: harmonising to defeat AIDS in southern Africa through theatre making and choral singing*, *South African Theatre Journal*, 27:2, 95–110, (DOI: 10.1080/10137548.2014.910332)
- Varjonen, S. (2013). Ulkopuolinen vai osallistuja? *Identiteetit, ryhmäsuhteet ja integraatio maahanmuuttajien elämäntarinoissa*. Helsinki: Helsingin Yliopisto, Sosiaalitieteiden laitos. Väitöskirja.
- Vuori, J. (2012), Arjen kansalaisuus, sukupuoli ja kotouttamistyö. Teoksessa Suvi Keskinen, Jaana vuori ja Anu Hirsiaho (toim.), *Monikulttuurisuuden sukupuoli. Kansalaisuus ja erot hyvinvointiyhteiskunnassa*. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy, 235–262.
- Ward, C. (2013). Probing identity, integration and adaptation: Big questions, little answers *International Journal of Intercultural Relations* 37 (2013), 391–404.
- Zagefka, H., & Brown, R. (2002). The relation between acculturation strategies, relative fit and intergroup relations: Immigrant-majority relations in Germany. *European Journal of Social Psychology*, 32, 171–188.

LIITTEET

Liite 1: “The Constitution of the Maailma-kuoro Edition 2011” (Maailmakuoro, 2011)

Maailma-kuoro.

The Constitution of the
Maailma-kuoro
Edition 2011

Article I: Organization Name and Purpose

Section I: *Name*

The name of the organization shall be **Maailma-kuoro**.

Section II: *Purpose*

We aim to bring women together from different countries to sing and to be a source of spiritual up-lifting, through singing folk music from around the world.

Article II: Governance

Section I: *Authority*

The executive responsibilities of the choir will be voted in the office of Chairwoman, who will be aided by the executive board. The executive will be chosen by the choir members at the autumn general meeting

Section II: *Elections*

A. Executive Officers:

1. Chairwoman
2. Vice Chairwoman
3. Treasurer
4. Secretary

B. The agenda of the general meeting in autumn will include the nomination of the Chairwoman and the self-nomination of the committee members.

C. The Chairwoman selection and the committee member nominated roles will be confirmed at the autumn general meeting.

D. Election procedures may include a platform speech by nominees who will then be selected by a majority vote of the members present.

E. At the beginning of each general meeting, the Speaker, Minute-taker and Vote-Counter people will be selected.

Section III: *Responsibilities of the Executive Board*

The overall responsibility is to maintain the function of the Maailma-kuoro administratively and to arrange two general meetings in spring and in autumn and to carry out the decisions arising from these two meetings.

A. Chairwoman

1. To enforce all laws set by the constitution.
2. To preside over meetings.
3. To plan the choir's agenda according to the wishes of the choir, and delegate responsibilities to the officers and members.
4. To represent the choir in public relations.
5. To form special offices and appoint positions as deemed necessary.
6. To suggest the dismissal of an officer and/or member who fails to carry out the responsibilities set by the constitution.
7. To act as a mediator during internal choir conflicts.

B. Vice Chairwoman

1. To assume the responsibilities of the Chairwoman when absent, incapable, or inactive.
2. To assist the Chairwoman in the carrying out of her duties.

C. Treasurer

1. To collect all dues, fines, donations, etc.
2. To keep accurate and updated financial records of the choir's checking account.
3. To create, maintain, and defend the budget of the organization.
4. To oversee all fundraising activities voted on by the executive board.

D. Secretary

1. To organize the record keeping of the association.
2. To record the business of all executive board meetings.
3. To read the past minutes at the executive board meetings for approval of the board.
4. To keep an accurate record of the members of the choir.

Section IV: Signatory rights

The Chairwoman, Vice Chairwoman, Treasurer and the Secretary have signatory rights for the association. In order for the signature to be valid it needs to be signed by two of the persons mentioned before.

Section V: General Meetings

At least two general meetings will be held per year, one in the spring season (January-May) and one in the autumn season (September-December).

Extra meetings will be held according to the decision of the executive committee, or if at least one tenth of the voting members submit a written demand to the executive committee, calling for a general meeting. If this occurs, the general meeting must be held within 30 days from the receipt of the letter.

Members must be advised of a general meeting by email or by advertisement of the meeting on the choir's website at earliest two months, and at latest 2 weeks, before the date of the general meeting

The spring general meeting will handle the following issues:

The Chairwoman opens the meeting.

A speaker, a scribe, and two people to check the minutes of the meeting will be nominated for the duration of that meeting, as well as a person to count the votes, if necessary.

The meeting's legality and legal ability to make decisions will be confirmed.

The meeting's contents and organization will be confirmed.

The previous year's accounts and statement from the auditors will be presented to the meeting.

The meeting will confirm the accounts and release the previous year's executive board from financial liability.

The rest of the meeting's issues will be dealt raised.

The autumn general meeting will handle the following issues:

The Chairwoman opens the meeting.

A speaker, a scribe, and two people to check the minutes of the meeting will be nominated for the duration of that meeting, as well as a person to count the votes, if necessary.

The meeting's legality and legal ability to make decisions will be confirmed.

The meeting's contents and organization will be confirmed.
 The choir's agenda for the year will be discussed and voted upon, including proposed financial outgoings, membership intake and performance related issues.
 The coming year's executive board will be chosen
 Two auditors will be chosen
 The rest of the meeting's issues will be dealt raised.

Section VI: Constitutional Changes and Dissolution of the Organization:
 Constitutional alterations or dissolution of the organization will require the presence of three quarters ($\frac{3}{4}$) of the voting members at the meeting. The invitation to the meeting must advertise the discussion of the proposed constitutional change, or dissolution of the organization.

Section VII: Accounts and Auditing
 The organization's accounting period will be a calendar year.

Two members of the choir will be selected at the autumn general meeting to audit the choir's accounts.

The treasure will provide the choir's accounts to the auditors at least one month before the spring general meeting.

The auditors will provide a written statement of their findings to the executive committee at least two weeks before the spring general meeting.

Article III: Music

Section I: *Authority*
 Recognizing that music is separate from the administrative duties of the choir, the Director will be responsible for the music content of the choir.

Section II: *Selection of New Director*
 A. Candidates to fill the position of Director will be chosen by the executive board.
 B. Selection will be determined by the majority vote of the choir members.

Section III: *Responsibilities of the Director(s) and Musician(s)*
 A. Director

1. To teach all music to each section of the choir.
2. To choose musical selections.
3. To approve all hired musicians.
4. To seriously consider all suggestions from the choir members and to give a verbal response explaining the made decision.
5. In the case of conflict, the matter will be brought to the Executive board.

Article IV: Executive Board Voting and Removal

Section I: *Votes*
 A. All executive board members possess one vote.
 B. For voting purposes, the Director is considered to be a part of the executive board.

Section II: *Removals*

- A. To remove an officer and/or choir member from the choir, a complete executive board must be active.
- B. The complaints must be voiced and shall be heard by the executive board.
- C. There must be a 3/4-majority vote of the executive board for the officer or member to be officially removed or dismissed.

Section III: *Choir Participation in the Removal Process*

If the executive board cannot reach a firm decision on an issue, it must then be brought to the choir.

Article V: Membership

Section I: *Qualifications for Membership*

Membership shall be open to all women who are interested in singing and who are approved by the music director. The membership shall be approved by the executive board.

The choir may vote to establish a supporting or honorary membership for a person or organization, if the choir executive, following the will of the choir, deems it to be appropriate.

A supporting member may provide the organization with financial, or other, support, but may not vote in general meetings.

Section II: *Membership Rights*

- A. Each member will be allowed one vote during elections.
- B. Members have the right to impeach an officer by a 3/4 vote of choir providing there is a cause for such an action.
- C. Members may be permitted to attend executive board meetings, upon submitting a request and receiving approval.

Section III: *Removal of Membership*

A member may be removed from the choir if the member has failed to fulfill her financial, or other, duties to the choir, for example failure to pay membership fees, or if the member desires to leave the choir.

To remove an officer and/or choir member from the choir, a complete executive board must be active. There must be a 3/4-majority vote of the executive board for the officer or member to be officially removed or dismissed.

Article VI: Attendance

Section I: *General Rules*

Members should attend all rehearsal and performances. Members are expected to call the Choir's contact person, prior to practice, if they cannot attend practices, performances, and/or meetings of the executive board.

If a member cannot attend the rehearsal more than two times a month, she has to inform the Secretary about her absence. She is obligated to do the follow-up work to familiarize herself with the songs using the music clip produced by the choir.

Members are expected to be on time to rehearsals and performances.

All members must attend the practice before a performance in order to sing with the choir on the day of the performance. The purpose of this policy is to ensure that the choir is fully prepared for all performances and presented in the best possible light.

Section II: *Practice and Performance Attendance*

Article VII: Dues

Section I: *Dues Policy*

Dues paid for membership shall be determined by the general meeting and paid on the designated date. Members failing to pay dues will not be allowed to participate in choir activities, unless you speak to Treasurer about extenuating circumstances.

Article VIII: By-laws

Section I: *Expectations*

Members are expected to comply with decisions made by the executive board.

Section II: *Practice and Performance*

- A. Members shall reflect a positive attitude during rehearsals and performances.
- B. Members are responsible for knowing all material taught during rehearsals and workshop sessions and maintaining their own music.

The definition of women is based on the self-identification of the individual as a woman.

Liite 2: Sähköinen lomake haastatteluun ilmoittautumiselle

To the members of Maailma -kuoro: Sign up as a volunteer for an interview

To be used in the case study of Niklas Taanila's Master's thesis. Filling the form will only take a couple of minutes :)

***Pakollinen**

Information about the study

I'm doing a case study of Maailma-kuoro and the multicultural and integrative aspects experienced by its singers.

The interviews with singers of the choir will be the basis of my research. The interviewees' real names won't be revealed in the study, and only the information they want to share will be used. As an interviewee, you'll have full anonymity, but people who know you well might be able to recognize you in the text.

Name *

Oma vastauksesi

Email address *

Oma vastauksesi

Phone number *

Oma vastauksesi

First language *

Oma vastauksesi

Second language *

Oma vastauksesi _____

Third language

Oma vastauksesi _____

I've been a member of Maailma-choir for *

- less than a year
- 1-2 years
- 2-4 years
- longer

Background: *

- I was born in Finland to Finnish parents
- I'm a second generation Finn
- I'm a Finnish national born abroad
- I've moved to Finland
- Muu: _____

I might be able to schedule an interview of max 60 minutes at some point during the following time periods. You can check multiple boxes! *

- Weekend of week 19 (Saturday- Sunday, May 12-13)
- Week 21 (Monday - Sunday, May 21 - 27)
- Week 22 (Monday - Friday, May 28 - June 1)
- Week 25 (Monday - Thursday, June 18-21)
- Week 26 (Tuesday - Sunday , June 26 - July 1)

Thank you for your time and I hope to see you soon! :)

Liite 3: Apukysymyksiä ja apulauseita teemahaastattelujen pohjalle

Huomio: Kyseessä on apupaperi teemahaastatteluihin. Kysymykset auttoivat teemoihin johdattelussa, enkä kysynyt niitä kaikkia kaikilta. Kysyin myös kysymyksien ulkopuolelta kysymyksiksi. Muutin myös teemojen järjestystä tilanteen mukaan.

Keskustelun avauksia ja perustietoja:

Mitä kertoisit itsestäsi henkilölle, joka ei tunne sinua?

Kuinka kuvaisit persoonallisuuttasi?

Kuinka kuvaisit suhdettasi synnyinmaahasi?

Suhde perheeseen.

Suomi:

Kerro jotain itsestäsi ja Suomesta.

Miten muutto Suomeen tapahtui?

Mikä toi Suomeen?

Miten viihdyt Suomessa?

Mitkä asiat pitävät Suomessa?

Tell about your moving to Finland and how did you feel? Did you feel acculturation stress?

Koetko integroituneesi?

Maailmakuoro:

Kuinka löysi maailmakuoron?

Aiempi kokemus kuoroista?

Kuorossa laulamisen hyvät puolet?

Kuorossa laulamisen huonot puolet?

Onko kuorossa kavereita?

How would you describe your role in the choir?

Have you felt a language barrier?

Miten kuvaisit Maailma-kuoroa yhteisönä?

Onko oma paikka yhteisössä löytynyt?

Mitä kuorosta on oppinut?

Onko kieli tarttunut?

Has singing in Maailma-kuoro helped you in other fields of life?

Has singing in the choir helped you with acculturation stress?

Musiikki:

Kerro ohjelmistosta.

Mitä mieltä ohjelmistosta?

Mikä on musiikillisesti tärkeää?

Miltä yhdessä laulaminen tuntuu?

Mitä mieltä naiskuorosta instrumenttina?

Maailma-kuoron kappaleiden tason sopivuus?

Anything else?